

СТЕНОГРАМА

спеціального засідання Комітету з питань інтеграції України

до Європейського Союзу

12 травня 2025 року

Веде засідання голова Комітету КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, є пані Марія? Да, є. Колеги, ми можемо розпочати наше спеціальне засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, присвячене загальному обговоренню реалізації інструменту Ukraine Facility і імплементації плану України в рамках цього інструменту. У нас одне питання порядку денного, воно достатньо, як ви розумієте, ґрунтовне, обширне. Чи є якісь доповнення у членів комітету, чи є якісь застереження, пропозиції? Якщо немає, тоді пропоную затвердити цей проект порядку денного з одним питанням.

Хто – за, прошу, колеги, голосувати. Я – підтримую.

Ми бачимо: Любота, Наливайченко, Вінтоняк – за.

Чекаємо Марію. Є? Я не бачу просто, бо мені не видно і я не знаю, як це тут рухається, по цьому екрану. Пані Марія Мезенцева, чи ви підтримуєте порядок денний? О, так-от може бути видно. І? Я все-таки щось не можу зрозуміти, є пані Марія на зв'язку? Вона підключена? Просто мені не видно. Є пан Вадим. Пане Вадиме, чи ви за порядок денний з одного питання про спеціальне засідання комітету? Пан Вадим теж "за", тому рішення прийнято більшістю голосів.

Дякую, колеги. Ми можемо нарешті розпочати нашу роботу.

Я вдячна представникам відомств і міністерств, які сьогодні долучилися до нашої цієї розмови. Насправді наш комітет ухвалив рішення про те, що він щоквартально буде намагатися моніторити виконання Ukraine Facility. Нам не вдалося це реалізувати до цього часу. І це насправді перший наш підхід до цієї штанги, якщо хочете, для того, щоб проаналізувати, де ми зараз знаходимося.

Я вдячна колегам з Дослідницької служби за те, що вони пішли на зустріч нашому прохання, підготували такий спеціальний путівник по виконанню Ukraine Facility. Я сподіваюся, що це вже та матриця, якою ми зможемо і далі послуговуватися для того, щоб спільно з урядовцями, спільно з представниками різних інших відомств аналізувати, звертати увагу на те, що потребує нашої спільної роботи, більш, можливо, зосередженої для того, щоб все-таки справлятися з тими задачами, які на сьогодні записані в Ukraine Facility.

Ви знаєте, що в 24-му році Україна фактично без якихось надзвичайних подій справилася з виконанням тих пунктів, які були передбачені планом, але вже на перший квартал 25-го року, на жаль, за результатами першого кварталу 25-го року, на жаль, маємо відставання. І це відставання воно є не просто констатацією факту, ми з вами всі добре знаємо, що виконання Ukraine Facility і Плану ... *(Шум у залі)*

Я перепрошую, а хто ще зі мною разом говорить? *(Шум у залі)*
Включення з Лондону, жартують колеги.

На жаль, ми не все виконали за результатами першого кварталу, і це вилилося в те, що Україна недоотримала коштів, на які сподівалася, до державного бюджету, до цієї прямої, фактично, бюджетної підтримки, і тут нам буде важливо почути і Міністерство фінансів, наскільки це впливає на фінансову стабільність, передбачуваність нашого подальшого руху за виконання бюджету цього року, і що ми можемо спільно зробити для того, щоб ті ризики, які ми вже бачимо стосовно виконання пунктів плану на II квартал, а я би казала і на III, і на IV квартал, щоб уникнути цих ризиків, які, власне кажучи, будуть проблемними і як для трансформаційного порядку денного України і, власне, для нашого бюджету.

Тому я розраховую, що це якраз такий робочий майданчик у нас з вами, да, там, де ми зараз зможемо без додаткової там бравурності, без того, щоб там ми били себе в груди і розказували, як у нас все ідеально і добре і красиві у нас картинки і презентації. А власне кажучи, щоб ми з вами в робочому

режимі проговорили, ось тут і тут і тут нам потрібна там взаємодія, що не вистачає з боку Верховної Ради. І тому я рада і вдячна, бачу, кілька голів комітетів підключилися, онлайн тако, профільних комітетів, і голів підкомітетів євроінтеграційних. Я дякую пану Дмитру Наталусі за те, що він до нас долучився, тому що насправді економічний комітет, з економічної політики вже робив засідання щодо виконання плану України. Але думаю, що робив його саме з точки зору, з кута зору економічної політики. А ми з вами розуміємо, що набагато ширше поле завдань міститься в цьому плані.

Тому я би коротко зараз запросила до слова, може пана Дмитра, щоб він нас проінформував про те, а що ж там вияснилося, що було результатом вашого засідання по моніторингу і контролю? І тоді ми зможемо перейти до роботи вже безпосередньо з представниками міністерств, відомств, наших там антикорупційних органів, наших представників судової гілки влади та інших колег. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую, пані голово. Дякую дуже, Іванна Орестівна. Прошу вибачення за запізнення. Я не буду займати багато часу. У нас сьогодні дуже високе таке тут представництво і від уряду, і від експертного середовища, і від колег з Верховної Ради, тому я дуже коротко. У нас справді було засідання економічного комітету, присвячено реалізації Ukraine Facility. У нас Олексій Дмитрович був головний доповідач, власне.

Перед тим як просто перейти до висновків, я ще раз хотів нагадати, чого стосується саме Ukraine Facility, да, це не лише економічні реформи, тобто фінансові ринки, управління держактивами, бізнес-середовище. Це і базові реформи державного управління, судова система, боротьба з корупцією і управління державними фінансами, і секторальний розвиток: енергетика, транспорт, агропродовольчий сектор, критичні матеріали, до речі, і так далі і тому подібне. Так от у нас із індикаторів загальних саме IV квартал 25-го, I квартал 25-го і II квартал 26-го є найбільш вибагливими, там по 16 індикаторів на кожен квартал. Тому недарма, що справді зараз цей

рік, він настільки показовий, тому що ми входимо, фактично наближаємося до III кварталу, скажемо так, і під час II кварталу треба реалізувати. А от по індикаторах, по напрямках, то тут якраз найбільше – це енергетика, найбільше – це людський капітал і, звісно, судова система. Це три таких локомотивні напрямки, які визначають індикатора виконання Ukraine Facility.

По економічному напрямку, саме по тому самому людському капіталу у нас, в принципі, на цей рік лишилося виконати з нашої сторони, зі сторони економічного блоку одну велику реформу – це реформа ринкового нагляду. Все інше було виконано, було виконано фахово, було виконано як би достатньо відповідально. Ми знаходимося в постійній дискусії і з представниками уряду з цього приводу, і з представниками наших колег з Європейської комісії. Тому там рух іде. Нас чекає дуже непроста реформа антимонопольного законодавства, але вона не є визначальною складовою Ukraine Facility, але вона є визначальною складовою євроінтеграційного треку.

І тут я буду, Іванно Орестівно, до вас звертатися так само за підтримкою і консультацією, але в цілому, по економічному блоку і напрямку є скоординовані дії як би і достатньо позитивна динаміка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я також хотіла би наголосити на тому, що якраз вдячна нашому секретаріату, що вони підготували такий і прогностичний аналіз завдань, і на третій і на четвертий квартал цього року, для нас це теж важливо бачити в цьому горизонті – це перше.

По-друге, я хотіла би також привітати велику кількість представників громадських організацій, які сьогодні до нас долучилися. І дуже сподіватимуся, що ви будете брати участь і в коментарях і в запитаннях до колег і урядовців, і представників інших відомств.

І хочу вибачитися, що, на жаль, нам не вдалося досягти можливості, щоби представники громадських організацій саме в цій залі брали участь очно у цьому засіданні, я вважаю, що нам потрібні ці такі безпосередні очні розмови. Тому якщо не буде змінено там вимоги до проведення в цій залі конкретно заходів, то можливо ми в якихось інших залах наступні наші засідання зможемо провести, за межами цього, вибачте за тавтологію, за межами обмежень для того, щоби все-таки ми могли предметно поспілкуватися не тільки в онлайн-режимі з представниками громадських організацій.

Але я дякую за вашу присутність сьогодні.

Дозвольте, колеги, буквально я 2 хвилини дала би пані... Десь не бачу, де пані Леся? А, ось, бачу, сорі, далеко. Керівниці дослідницької служби.

Можливо, пані Лесю, там логіку вашого підходу ви коротко окреслите, а далі ми вже перейдемо до заслуховування колег з виконавчої і інших гілок влади.

ВАОЛЕВСЬКА Л.А. Дякую.

Доброго дня всім. Ми розуміємо, що виконання плану для Ukraine Facility є важливим не лише для отримання чергових траншів в межах інструменту Ukraine Facility, а й, звичайно, для впровадження реформи, виконання низки євроінтеграційних зобов'язань України. І варто зазначити, що Дослідницька служба, як установа, яка здійснює науково-дослідницьке, інформаційно-аналітичне забезпечення Верховної Ради України, у своїй діяльності також керується цим планом під час підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів. І це дозволяє нам надавати парламентарям актуальну, точну, повну інформацію щодо різних сфер правового регулювання.

Як вже зазначила голова комітету, з урахуванням запиту Комітету з питань євроінтеграції до ЄС, нами підготовлено путівники плану Ukraine Facility за 2024 рік і за I та II квартали 2025 року. Ці путівники містять огляд

стану реалізації плану, кількості виконаних заходів, зобов'язань і з акцентом окремим на заходи, що передбачають прийняття або внесення змін до законодавства. І, звичайно, нами заплановано подальше щоквартальне оновлення такої інформації, підготовки постійно за квартал таких відповідних путівників.

Варто відмітити, що питання Ukraine Facility також охоплюється освітніми заходами тренінгового центру Дослідницької служби. Так, наприклад, у рамках співпраці Дослідницької служби Верховної Ради і Дослідницької служби Європейського парламенту, 22 травня керівником справ з перспективи підтримки України з боку ЄС буде проведено, так би мовити, вебінар на тему: "Стан справ і перспективи підтримки України з боку ЄС Ukraine Facility. Механізм кредитного співробітництва з Україною". Додатково інформацію ми, звичайно, надамо кожному комітету і будемо вас бачити відповідно на нашому вебінарі.

Щодо путівника, то, як я вже зазначила, ми його зробили за 2024 рік і за I і II квартали 2025 року. Ми його підготували на основі регламенту Європейського парламенту Ради Європи відповідно. І про започаткування Ukraine Facility, плану для Ukraine Facility на 2024-2027 роки, а також інформація з бази законодавства в Україну і, звичайно, даних моніторингу прогресу реалізації плану для Ukraine Facility Міністерством економіки України. Тобто ми відповідно зробили свої висновки, які заходи реалізовані, які нереалізовані. Це досить такий цікавий матеріал, з яким ви можете ознайомитися, не буду деталізувати, у нас на сайті нашої Дослідницької служби.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую, пані Леся. І якраз, можливо, відштовхуючись від того, що ми почули, ми розуміємо, що Міністерство економіки, як координатор всього цього процесу веде свій моніторинг, я думаю, що важливо, що і на базі Верховної Ради з'являється певний такий

інструмент, яким ми почнемо користуватись, все-таки план розрахований до 2027 року, нам ще буде з чим працювати.

І, напевно, перед тим, як надати слово пану Олексію Соболеву і дякую, що ви сьогодні є. Зазначу, що, на жаль, я не бачу нікого навіть з Урядового офісу, я не помиляюсь, можливо, хтось онлайн є? Онлайн є, да? І мені шкода, що пані віцепрем'єрка не знайшла можливості також бути присутньою. Тому що у нас досить часто виникає питання якраз на засіданнях нашого комітету, і тут я може якраз звернулася, пане Олексію, до вас, з вашою оцінкою, чи ті законопроекти, які є частиною Ukraine Facility вони мають бути визнані такими, що є спрямовані на виконання наших євроінтеграційних завдань.

У нас є це питання, ми не отримували від уряду там всіх законопроектів, які би включалися в Ukraine Facility, як такими, що уряд просить визнати, як євроінтеграційні. На мою думку, на моє особисте переконання, вони би мали бути визнані такими, для того, щоб ми потім могли діяти відповідно до наших норм Регламенту. Але, можливо, ця дискусія якось відбувалася взагалі в уряді, чи ні, для того, щоб ми потім так само могли для себе приймати відповідні рішення.

Чи це є автоматично, якщо це є частина Ukraine Facility, чи це не автоматичний процес, чи взагалі там на вашу думку ці процеси не пов'язані. Але це одне з питань, на яке би хотілося в загальному вашому підсумку хотілось би почути.

І я просила би, знаєте, якщо можна, пане Олексію, щоб ви більше зосередилися на тому, на що нам треба звернути увагу. Тобто ми не зібралися тут для того, щоб там прозвітувати про галочки. Ми знаємо, що фактично 25 відсотків, майже 25 відсотків наших завдань на I квартал ми не виконали. Ну, от давайте може від цього буде відштовхуватися, а що нам зробити для того, щоб як ви це бачите з боку уряду як координатор, щоб ми все-таки надолужили вже втрачене і зробили висновки для наступних кроків.

Будь ласка.

СОБОЛЄВ О.Д. Дякую дуже.

Дякую, по-перше, пані голово Іванно Орестівно і всім депутатам присутнім за запрошення. Ми дуже раді парламентському контролю, тому що це спільна робота і тут немає такого розділення. Ми як національний координатор координуємо все, але от робити організацію якраз спільної роботи, щоб всі про все знали і могли приймати зважені рішення відповідно до того, де ми зараз, це дуже важливо. І дуже також вдячні секретаріату Верховної Ради за співпрацю.

У нас є презентація, не знаю як її включити, там якраз на 10 слайдів короткий статус і більш направлено в майбутнє, що потрібно зробити, щоб всі однаково це бачили.

Значить, наступний слайд. Загальний цей графік, мабуть, ви знаєте. Тут головне підсвітити, що 2025 рік – це важливий рік, в якому найбільше реформ-індикаторів, які потрібно прийняти. Таким чином він об'єктивно складний, це так було, скажімо, задумано.

Наступний слайд показує результат за 24-й, не будемо довго зупинятися ми їх пройшли, так 36 виконаних індикаторів і 17 прийнятих законів України в рамках Плану реформ. На 25-й рік потрібно в кілька разів, там майже в два рази, по окремим категоріям прийняти більше.

Наступний слайд. У 24-му році це все принесло 16,2 мільярда євро, а сума на цей рік трохи менша – 12,5.

Да, наступний слайд. Одразу переходимо до проблем. Значить, по I кварталу 2025 року.

Що нам лишилося з тих індикаторів, які потрібно виконати. Хочу сказати, що ми ще не звітували Єврокомісії за перший квартал, тобто формально процедури по тому, як ми виконали квартал, ще не відбулися. Ми домовилися, що після цього сесійного тижня з усім, що ми прийняли, ми будемо звітувати Єврокомісії. І ще буде якийсь час, поки вони будуть робити оцінку, для того щоб, якщо щось там Україна прийме, то ми змогли оновити свої результати і зарахувати їх в перший квартал.

Ітак, на сьогодні у нас є питання по реформі оплати праці державних службовців, це Закон 8222 очікує підпису Президента. Нам потрібно підписати закон, опублікувати і ще прийняти кілька нормативних актів, які вже розроблені. Ми чекаємо всі підписаного закону.

Друге питання – реформа АРМА. На друге читання Закон 12374-д, готується до другого читання. Він є в порядку денному, наскільки я розумію, на цей тиждень, але, ну, нам дуже потрібно, щоб його таки цей тиждень проголосували. Дуже хотілось би, якщо хтось знає конкретно останній статус, теж поділитися. Ми інформацію збираємо теж щотижнево, і цікаво, як зараз.

Наступний індикатор – це реформа місцевих державних адміністрацій. Там було багато різних законів, зараз Закон 13150 в цьому порядку денному, на цей тиждень. Він стоїть на перше читання. Нам потрібно буде його якнайшвидше прийняти, для того щоб виконати цей індикатор.

Ну, і останнє – розширення ВАКС. Це був індикатор не законів, це був індикатор, який казав, що нам потрібно розширити ВАКС на такий-то відсоток. І провели всі конкурси, процедури, і з різних причин до фіналу конкурсу дійшло менше суддів, ніж ми мали набрати. Хоча всі передумови, ми вважаємо, створили для цього. Я знаю, що окремо ті проблеми, які знайшли під час цих конкурсів, якась частина з них вирішується і змінами в закон. Тому ВККС підготувала законопроект 13114 про зміни умов конкурсу, і після прийняття цього 13114 можна буде оголосити новий.

Наступний слайд каже, яким чином, що відбувається, якщо індикатори невиконані. Значить, за домовленістю з Європейською комісією ми... вона прийняла місяць чи два тому спеціальну методологію по розділенню платежів, яка не працювала минулого року. Тобто минулого року, якщо один індикатор не був виконаний під час кварталу, то затримувався весь транш. Зараз кожен індикатор за методологією оцінюється. Таким чином, якщо ми щось не виконали під час I кварталу, ми зможемо отримати неповний транш.

Значить, як воно працює. Звичайні кроки реформ рахуються як середні за транш і основні кроки реформ, це там, де закони, потребують схвалення Верховною Радою і ратифікації Президентом, вони подвоюються в сумі. Тобто закони коштують в 2 рази дорожче ніж середній індикатор траншу. Це те, щоб розуміти, як воно відбувається.

Таким чином от ті індикатори, які ми не виконали, відповідно до того як пройде і цей сесійний тиждень, ми зможемо зрозуміти, яку суму ми не добираємо. За I квартал середній закон – це десь 560 мільйонів євро. Тобто у нас є під ризиком реформа АРМА, реформа оплати праці держслужбовців і реформа місцевих державних адміністрацій – це по 560 мільйонів євро за кожен індикатор.

Наступний слайд. Що треба, важливо знати, що гроші ні в якому разі не згорають, якщо ми не виконали квартал. Ми, якщо виконаємо ці індикатори в наступному кварталі, можемо їх подати і тоді нам зарахують ці гроші в наступному кварталі. Таким чином і всі реформи, і всі законопроекти, які потрібно приймати, їх потрібно приймати якнайшвидше і наймати суддів ВАКС якнайшвидше для того, щоб отримати гроші якнайшвидше.

І тепер лише якщо Україна впродовж 12 місяців не виконала індикатор, то ми маємо після цього ще 2 місяці на надання пояснень і, власне, виконання індикаторів, і після цього, враховуючи ці пояснення, Рада ЄС може ухвалити рішення, яке змінить, знизить всю загалом суму програми, чого ми, звісно, в жодному разі не хотіли би. Тому такий план.

Тепер на цей рік. Наступний слайд показує, буде тим, хто онлайн, трохи краще видно, показує середню суму звичайного індикатора і закону на II, III, IV квартал цього року і I квартал 26-го року, зелененьким це ті індикатори, які вже виконані. Як бачите, на IV квартал навіть у нас є прийнятий індикатор і обведені червоною рамочкою індикатори, по яких, ми гадаємо, вони можуть бути проблемні. Вони з різних причин, це не значить, що там криза, але ми знаємо, що вони складні, і це в тому числі і великі різноманітні закони. Наприклад, нам потрібно в III кварталі мати новий суд

для адмінсправ, які вже Верховна Рада затвердила, але потрібно іще технічні закони для нього прийняти. Також, наприклад, індикатор 1.2 на III квартал удосконалення порядку держслужби. Теж складні закони, які потрібно проводити до кінця.

Що ще важливо? І наступний слайд теж показує по інших категоріях, які можуть бути якісь складні закони по регіональній політиці, наприклад, на II квартал. Це не закони, це наше урядове дослідження, надання громадам статусу юрособи. Бо Закон про державну підтримку сільського господарства на III квартал теж, який може бути складний. Ми знаємо, що міністерство працює і там все по графіку, але треба слідкувати за цим. Що ми ще будемо робити? Ми можемо міняти український план, сама процедура дуже довга, вона з нашого боку потребуватиме консультацій з Верховною Радою офіційних і з громадськістю, і після цього будуть довгі консультації з Європейською комісією. Наш план оновити український план, тому що він складався в кінці 23-го року і дуже багато часу з того змінилось. Всі інші програми, які є у уряду і зі Світовим банком, і з МВФ вони мають в собі механізми буквально щоквартального перегляду. Ця програма такого механізму не має, можна план міняти, немає обмежень скільки разів його міняти, просто це довга процедура. Тому ми цього року зараз напрацьовуємо всередині уряду, які індикатори нам куди потрібно перенести, які закони ми можемо відкласти на потім, а, наприклад, якісь індикатори і закони виконати раніше. Як ви бачите є вже зелені індикатори, навіть там на IV квартал і навіть в 2026 році.

Тому ми також будемо звертатися впродовж наступних місяця чи двох до Верховної Ради для вашого офіційного відгуку зміни в український план, тому дуже раді будемо вашим коментарям.

І наступні слайди, які говорять трохи про інвестиційні кроки. Що це значить? В українському плані є 16 інвестиційних індикаторів, де виписано, які інвестиції Україна зобов'язується зробити за рахунок цих європейських коштів, які надходять до бюджету. Наприклад, інвестиції в освіту. Це

укриття, шкільні автобуси, НУШ, ремонт харчоблоків, нові центри ПТО. Всього ми маємо витратити, інвестувати до кінця 2027 року 650 мільйонів євро. Ми 120 мільйонів євро вже засвоїли, виділили і інвестували, 180 мільйонів – план на цей рік і лишається 350 мільйонів на наступні два роки. Тобто по інвестиційним індикаторам вони не виглядають проблемні, але, звісно, необхідно працювати і коли розглядається бюджет чи зміни в бюджетах, розуміти, що ці статті вони складова плану України, потрібно їх виконувати для того, щоб отримувати гроші за інвестиційні індикатори. Наступний слайд. Так само показує частину.

І слайд 12-й, наступний, показує по законам, що нам потрібно прийняти на наступні квартали. В II кварталі 13165 – перегляд Декларації доброчесності суддів, 13107 – професійна освіта; 5837, вже Дмитро Андрійович говорив, це основні засади державного нагляду, і з ним сателітний 5838; і 9363 – цифровізація виконавчого провадження, ну, і так далі. По третьому кварталу і по четвертому кварталу 2025 року ще є кілька законів, деякі з них не зареєстровані, а потрібно буде.

Мабуть, я тут на цьому зупинюся. Буду радий вашим запитанням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую. Я би пропонувала зробити, якщо колеги не заперечують, таким чином, що, можливо, надати слово представнику Міністерства фінансів, Держаудитслужби. Ми будемо мати такий загальний блок від національного координатора, від, там, розуміння впливів на бюджет і організації, яка покликана контролювати це використання. Тоді перейдемо до питань-відповідей, а тоді перейдемо до розгляду проблемних питань. І будемо тоді залучати до слова колег з інших відомств. Нема заперечень? Ну, так би я пропонувала.

Тоді, будь ласка, в нас від Мінфіну, на жаль, є тільки директор Департаменту європейської...

ДРАГАНЧУК Ю.О. Я є, Іванно Орестівно.

ГОЛОВУЮЧА. А, і пан Юрій Драганчук є. Тоді є заступник міністра фінансів. Будь ласка, пане Юрію, можливо, коротко ви би нас зорієнтували, як з точки зору Мінфіну бачиться от вплив виконання-невиконання на даному етапі, які ваші оцінки і на що би ви хотіли, щоб ми звернули увагу. Будь ласка.

ДРАГАНЧУК Ю.О. Дякую за можливість прийняти участь. По 2024-2025 рік нас все влаштовує, отримали, як планували, 19,6 мільярда євро. З цих грошей на 2025 рік ми уже 3,5 отримали. Загальна сума, як Олексій повідомив, 12,5 мільярда. Тобто 9 ми ще плануємо отримувати. І, звичайно, хочеться попросити про допомогу парламент, щоб ми реалізували ті заходи, які передбачені українським планом, тому що це пряма бюджетна підтримка. Звичайно, є і інвестиційна складова, але пряма бюджетна нам важлива як Міністерству фінансів. Тому є деяке занепокоєння щодо виконання заходів, які передбачені на I квартал. Сподіваюсь, що ми зможемо найближчим часом виконати все, що необхідно для того, щоб отримати в повному обсязі в цьому році кошти в розмірі 12,5 мільярда. На наступний рік, 26-й, – план по Ukraine Facility отримати 7,25 мільярда євро. І 27-й – 28-й там вже менші суми 1,2 і 1,32 відповідно.

Дякую. В принципі, у мене все.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте ми зараз ще заслухаємо, тоді у нас є заступник, правильно, Голови Державної аудиторської служби України пан Марушевський Владислав стосовно оцінки виконання і використання тих коштів, які надходять. І тоді перейдемо, колеги, до запитання якраз і до пана Олексія і до пана Юрія, до пана Владислава можливо.

Будь ласка.

МАРУШЕВСЬКИЙ В.Г. Дякую, пані голово. Дякую Іванно Орестівно, за таку можливість представити результати нашої роботи, обговорити проблемні питання, і взагалі повідомити про ситуацію, яка стосується безпосередньо реалізації Ukraine Facility з точки зору фінансового контролю.

Хочу повідомити, що Державна аудиторська служба разом з Міністерством фінансів є незалежним органом аудиту Ukraine Facility це визначено постановою і є про це згадка в угоді. Але є певна відмінність, тому що Міністерство фінансів виступає як орган аудиту реформ, а Державна аудиторська служба безпосередньо виступає як орган аудиту інвестиційних показників. В 24-му році обсяг касових видатків по інвестиційним показникам Ukraine Facility склав 38 мільйонів євро. Тобто це те, що ми задекларували як використані кошти, і використані кошти йшли по п'яťом основним індикаторам. Як вже зазначав пан Олексій, це два індикатори: людський капітал, це інвестиції в освіту, якій ми надаємо кошти на НУШ, ми надаємо кошти на шкільне транспортування, а саме автобуси, на безпечні можливості навчатися, тобто укриття, на харчування наших школярів і, як відомо, в 26-му році, саме в 26-му році ми маємо прозвітувати, уряд має прозвітувати про те, що було витрачено щонайменше 300 мільйонів євро за цим показником.

Наступний показник, який інвестувався в 24-му році, це інвестиція в охорону здоров'я, це знову ж таки укриття, лабораторії, обладнання, ІТ і так далі, і так далі. На все це також за 24-й і за 25-й рік ми маємо прозвітувати про щонайменше 200 мільйонів євро.

Треті показники – це забезпечення вразливих верств населення можливістю проживати, а саме переміщених осіб, людей з особливостями через війну і родин загиблих героїв.

Наступний показник, який ми перевіряємо, інвестувався в 24-му році – це підтримка малих і середніх підприємств, надання кредитів, і гуманітарне розмінування. Тобто 5 основних показників.

Ми як Державна аудиторська служба намагаємося охопити майже 100 відсотків цих витрат. Це набагато ширше ніж європейський підхід, але він важливий. Чому він важливий? Тому що такий інструмент фінансування від Європейського Союзу як Ukraine Facility, він є новий і наша система, скажімо так, адаптується до нових викликів і нових можливостей, і якраз стовідсоткове охоплення дозволяє побачити як саме відбувається ситуація на практичному рівні, тобто на рівні виконавців, головних виконавців реформ і інвестицій, і взагалі до найменшого виконавця. Наприклад, до шкіл, ліцеїв в регіонах України.

Ми уже провели, Держаудитслужба вже провела 95 заходів. У нас є два різновиди заходів, які ми проводимо, основні, які відрізняються за часом з точки зору часу. Це превентивний контроль, ex ante-контроль – це моніторинг закупівель, це тобто моніторинг закупівлі на стадії укладання договору чи під час укладання договору. Ми можемо надати свої рекомендації і зробити превентивну функцію.

Наступний блок – це ex post- контроль, коли вже кошти витрачені і там ми маємо три різновиди і три підходи, які ми перевіряємо. Основний – це перевірка закупівлі, тобто виїхати вже на місці подивитися чи безпосередньо існує цей автобус, чи безпосередньо зроблено ремонт в укритті і чи побудовано воно, і чи закуплено обладнання, наприклад, для харчоблоків. Це саме перевірка закупівель.

Ревізія – це більш широкий підхід фінансового контролю, який може, скажімо, не тільки точково одну закупівлю перевірити, а може перевірити кілька закупівель чи пов'язана діяльність в цьому індикаторі.

І такий більш широкий – це аудит. Ми його застосовуємо, наприклад, в наданні кредитів малим і середнім підприємцям, і мікрокредити мікропідприємцям, тому що тільки через такий захід як аудит можна покрити ту велику-велику розгалуженість учасників процесу.

Щодо результатів, які ми бачимо на сьогоднішній день. Тобто це раз наголошую, ми перевіряємо 24-й рік. Ми в 25-му перевіряємо 24-й рік. Ми

бачимо певні порушення, які відбуваються. Наприклад, я перелічу декілька з них. Основна група цих порушень, вона стосується дотримання правил і умов рамкової угоди по Ukraine Facility, а саме перевірка підсанкційності організацій і фірм, які використовують кошти Європейського Союзу. Ми мали проблему, зараз вона все менше і менше актуальною стає, про те, що виконавці Ukraine Facility на, скажімо так, більш нижчому рівні, вони не мали розуміння про те, що вони використовують кошти Європейського Союзу, а саме Ukraine Facility. Це відбувається через те, що кошти Ukraine Facility, вони надходять до національного бюджету, там перемішуються з усіма іншими коштами і ми можемо розрізняти кошти Ukraine Facility тільки за допомогою КПКВ, тобто наших кодів класифікації, на які ми розповсюджуємо безпосередньо Ukraine Facility. Ми цю проблематику зафіксували і разом з національним координатором Міністерством фінансів як незалежним органом аудиту були зроблені певні дії для того, щоб усунути ці порушення. І зараз, скажімо так, освіченість про те, що використовують саме кошти Європейського Союзу, вона значно зросла.

Наступна проблема, яку ми також фіксуємо, є поняття прийнятності країни, це з яких саме країн може бути закуплено обладнання чи виконавець робіт може бути. Це стаття 5 угоди, є пункт 1, який говорить про цей список, він розрізняється на дві частини. Це підпункт "а", який говорить, що країни Європейського Союзу, Україна, Молдова і балканські країни і пункт 2, який говорить про те, що країни, які надали рівень підтримки належний до рівня підтримки Європейського Союзу. Це є невеликою проблематикою, тому що цей перелік, він, скажімо так, нещодавно був, нещодавно, на початку року він був оприлюднений і тепер уже можемо орієнтуватися на те, яка країна є в прийнятності й немає в прийнятності. Але знову ж таки тут є таке питання співпраці з Європейським Союзом, саме з Європейською комісією щодо оновлення цих списків. Наприклад, Великобританія, вона не знаходиться на сьогоднішньому списку, але на початку була і деяке обладнання було закуплено звідти, тобто все це фіксується.

Є проблематика знову ж таки ex ante, тобто превентивного контролю в прямих договорах, тому що прямі договори не вимагають використання системи Prozorro і відповідно ми як Державна аудиторська служба не можемо моніторити ці закупівлі. Це знову ж таки важливе питання, воно проговорюється з Європейською комісією, разом з національним координатором.

Наступний – це, на жаль, є проблема неналежного чи низького рівня внутрішнього контролю в виконавцях інвестиційних реформ. Воно не відповідає, цей стан, не відповідає статті 7, але це більш, так скажемо, важке питання, яке потребує системних змін і мабуть все ж таки довготривалих змін.

Ще такий момент є, як візуалізація. Як ви знаєте, Європейський Союз всюди, де вкладає свої кошти, він вимагає скажімо так візуалізації того, що саме це обладнання, це приміщення відремонтовано за кошти Європейського Союзу. Це мають бути якісь стікери, наліпки на обладнання, чи великі банери біля ремонтних робіт. Знову ж таки, відповідальні виконавці не були скажімо належним чином проінформовані, але знову ж таки, ця проблема вона усувається і все покращується і покращується з кожним разом і більш-менш все окей.

Якими, тобто це частина дотримання угоди, а ще є частина порушень, які безпосередньо пов'язані з фінансовою діяльністю як такою – це завищення вартості будівництва, завищення вартості робіт, це завищення обсягів робіт. Коли, наприклад, було завдання в приміщенні по підлозі 10 квадратних метрів зробити, покласти плитку керамічну, а поклали чомусь на 100 квадратних метрів і це є завищення обсягів. Це є проблемою, яку ми також фіксуємо і усуваємо.

На сьогоднішній день існує підхід про усунення порушень, всім головним виконавцям Ukraine Facility ми даємо можливість усунути порушення, тобто доробити ті роботи, які не дороблені, встановити те обладнання, яке не було встановлене, для того, щоб ми досягли мети, яка

встановлена індикатором. Оскільки, якщо ми будемо робити повернення коштів, ці вже кошти будуть відніснутися від загального платежу і це вже буде, скажімо так, мати погані наслідки для України в цілому.

Тому, скажімо так, максимальне усунення допомагає виконувати індикатори. У нас тісна співпраця з національним координатором, у нас тісна співпраця з Міністерством фінансів. Також окремо хочу зазначити, що ми співпрацюємо з Audit Board Ukraine Facility, який нещодавно був призначений, підписали з ними меморандум і всі робочі питання у нас є на сьогоднішній день момент із секретаріатом із Audit Board як таким вирішувати на робочому рівні, це допомагає, скажімо так, покращувати ситуацію. А також ми співпрацюємо на робочому рівні і відповідно до всіх умов і домовленостей з OLAF. OLAF – це Європейське управління запобігання шахрайству.

ГОЛОВУЮЧА. Знаємо, що таке OLAF.

МАРУШЕВСЬКИЙ В.Г. Ми як Державна аудиторська служба є Службою координації боротьби з шахрайством. Тобто, з одного боку, ми виконуємо функцію контролю за коштами Європейського Союзу в рамках Ukraine Facility, з іншого боку, ми, скажімо так, захищаємо фінансові інтереси Європейського Союзу відповідно до положень постанови і повноважень, які передав нам уряд. Це є важлива частина, тому що захист фінансових інтересів включає такі поняття, як "шахрайство", "корупція", "конфлікт інтересів" і подвійне уникнення... уникнення подвійного фінансування. Відповідно до положень по роботі з OLAF ми маємо повідомляти про всі порушення, які ми бачимо з європейськими коштами для того, щоб Європейський Союз через OLAF міг реалізовувати свою функцію.

Наступний момент. Вже буквально два пункти у мене залишилися. Наступний момент. Ми зараз передали до Мінфіну стратегію аудиту коштів Європейського Союзу, а саме Ukraine Facility. Це вже такий стандартний

європейський підхід, розробка стратегії аудитів. Аудити двох видів: це аудит системи, як взагалі працює система управління, контролю, моніторингу Ukraine Facility, які є прогалини. І наступний аудит безпосередньо тематичний, наприклад, певний аудит інвестицій. От ми хочемо побачити повністю аудит інвестиційного компоненту. Зараз воно опрацьовується разом з Мінфіном, буде прийнято окремим рішенням Міністерства фінансів. Це нам дасть можливість підійти більше до європейського підходу знову ж таки враховуючи наші національні особливості.

Пані голово, ви казали про участь Верховної Ради і це дуже добре, що є така можливість проговорити. Угода Ukraine Facility має певні положення щодо захисту фінансових інтересів, які ми маємо, скажімо так, ще імплементувати в наше законодавство. Воно в першу чергу стосується можливості OLAF впроваджувати свою діяльність на території України під час перевірок на місцях.

У нас в Держаудитслужбі разом з Мінфіном вже опрацьований, скажімо так, draft законопроекту, який максимально враховує положення угоди. Ми його будемо передавати в установленому порядку на уряд і потім до Верховної Ради. Тому що якраз це дасть нам можливість максимально забезпечити не Держаудитслужбу своїми повноваженнями, а саме дати можливість OLAF виконувати свої повноваження на території України. Це дуже важливо, це є частиною угоди. Ми це зробимо після того, як SIGMA надасть свої пропозиції щодо взагалі системи фінансового контролю. Тому що в цьому законопроекті будуть ще певні положення, які будуть стосуватися саме коштів Європейського Союзу, аудиту коштів і взагалі, скажімо так, нового бачення SIGMA щодо реформування системи фінансового контролю України. Вони вже свою роботу закінчили, вони вже надіслали нам свій draft свого report близько 60 сторінок, ми опрацьовуємо, узгоджуємо позицію і йдемо далі. Тому плюс-мінус така ситуація.

На сьогоднішній день, єдине, що я хотів закінчити, на сьогоднішній день триває близько 200 заходів Державного фінансового контролю, який стосується Ukraine Facility.

Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Владиславе, я буду просити все-таки всіх в межах, я, напевно, мала це сказати, давайте до 7 хвилин максимум, якщо для таких великих презентацій. Я би хотіла, щоб якраз Державна аудиторська служба нам прислала досить ґрунтовний матеріал. Всі наші колеги члени комітету мали можливість його почитати, тому немає необхідності тоді переказувати якісь елементи того, що ми виконуючи свою домашню роботу з чим ми мали можливість ознайомитись.

Але давайте я зараз хотіла би запросити до запитань, до коментарів народних депутатів, членів комітету і членів інших комітетів, голів комітетів, будь ласка, колеги, давайте по загальному підходу зараз і перейдемо тоді до проблемних питань.

Чи є запитання, будь ласка, пані Юлія Овчинникова.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Пані голово, доброго дня, шановні колеги! Дякую щиро за вашу роботу, за представлені звіти щодо виконання Ukraine Facility. У мене таке fundamental, мабуть, питання тому що воно надважливе і стосується різних проєктів, і відновлення, зокрема. Одним з наскрізних принципів Ukraine Facility, який відзначений в загальній частині є *(вислів англійською)* не завдання суттєвої шкоди.

Дуже важливо, якщо ми подивимось секторальні проєкти, відповідно до плану, тут енергетика, тут інфраструктура, інвестиційні проєкти, сільське господарство, тобто всі, які включають можливість тих чи інших впливів. Ми знаємо, що таке, це визначене європейським законодавством, є навіть відповідно у Європейському Союзі закладена "зелена" таксономія, яка відповідає шести екологічним цілям Європейського Союзу.

У мене питання основне, скажіть, як рамках проєктів йде виконання базового принципу Ukraine Facility? І ми тут всі свої, ми можемо говорити, є деякі проєкти, ми всі хочемо бути енергетично незалежною країною, а є і певні проєкти, які йдуть з порушенням і хотілось би просто запитати, як уряд робить кроки щодо застосування виконання цього принципу. І з нашої точки зору я думаю, Іванно Орестівно дуже важливо, можливо, переглянути з нашого боку якраз комітету як нормативно-правовий акт закласти ці принципи, тому що це фундаментально. Воно буде стосуватися не тільки виконання Ukraine Facility, але й інших міжнародних фінансових програм. Європейський Союз дуже слідкує за цим процесом. При цьому, якщо порушення тої чи іншої екологічної цілі завжди намагається цей принцип спостерігати і моніторити комплексно.

Тому буду вам вдячна за таку відповідь на це питання. І зі свого боку ми зараз переглядаємо як можна інтегрувати це, і на рівні урядовому, і на законодавчому рівні.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я пропоную зібрати кілька запитань, да, від колег. Я бачу на онлайн голова Комітету з правової політики Денис Маслов хотів би запитати. Так, правильно пане Денисе.

Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Так, шановні колеги, шановна пані Іванно Орестівно, дякую в першу чергу за запрошення, за організацію цього засідання комітету. Це дійсно важливо, щоб бути в розумінні із виконавчою гілкою влади, які є проблемні моменти як ми рухаємося по виконанню відповідних наших зобов'язань в різних планах.

А у мене є ряд уточнень звичайно, що у тій частині, яка стосується нас. Ну, по-перше, там законопроект не ВККС готувала, а комітет готував з ВККС разом із залученням, і ряд інших уточнень. Але розумію, що зараз більш

загальні речі і запитання, то я хотів би спитати як у першу чергу виконавча гілка влади, уряд, враховує при виконанні тих зобов'язань, які взяті в межах Plan Ukraine Facility фінансування? Я маю на увазі матеріально-технічне забезпечення виконання цих зобов'язань. Я по конкретному прикладу, який стосується нас, я розумію, що далеко так вважається, що стоїть, наприклад, розбудова цифрового, електронного судочинства, і там єдиної судової інформаційної комплексної системи от на 2027 рік, то як закладається під ці кроки фінансування під імплементацію, бо от те, що мені відомо, після того як відійшли, так би мовити, американські партнери, то на розробку цієї системи, власне, на сьогоднішній день бюджетів якихось затверджених немає. І чи не варто при отриманні грошей в межах плану Ukraine Facility закладати відповідні кошти на реалізацію тих подальших зобов'язань в межах цього ж плану, які в ньому зафіксовані?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Денисе.

Я прошу там секретаріат, якщо я не бачу якоїсь руки, то прошу звернути мою увагу.

Колеги, чи є ще питання тут? Я ще тоді дозволю собі теж задати кілька питань, напевно, до pana Олексія. І тут такого більше от горизонтального плану ми почули від вас, що ви там щотижня збираєте інформацію, наскільки я зрозуміла, від відомств як ви рухаєтеся з виконанням Плану України.

Але хотіла би з'ясувати механіку того як ви взаємодієте для оцінки відповідності тих чи інших кроків з Європейською комісією: чи це безпосередньо міністерства-виконавці напряму звертаються, чи це відбувається через вас як національного координатора? Якщо, наприклад, йдеться про те, що ви надсилаєте на погодження якісь законопроекти, ініційовані урядом, хто вирішує, посилати чи не посилати, наприклад, туди на погодження і альтернативні законопроекти, якщо такі є, тому що це насправді теж таке серйозне питання.

Як взагалі відбувається ця комунікація з Європейською комісією і наскільки оперативно ви отримуєте зворотній зв'язок? Тому що ми якраз представляємо Комітет з європейської інтеграції, ми взаємодіємо з колегами з Європейського парламенту, з Європейської комісії, з різних частин її. Тобто чи є якась потреба в тому, щоби зворотній зв'язок був більш оперативний, чи немає? Можливо, немає.

Поза тим в мене ще є одне питання. Знаєте, ми зараз з вами будемо обговорювати, а як там дійти до досконалості і серед матеріалів, які ми отримали, нам надіслали протокол засідання Кабінету Міністрів від 18 квітня 25-го року, в якому, я тут цитую: "Прем'єр-міністр України звертає увагу на неналежне і несвоєчасне виконання кроків, кількісних і якісних кроків з впровадження реформи інвестицій, плану України та припускає можливість застосування дисциплінарних заходів до відповідальних посадових осіб". Чи це єдиний зараз спосіб стимулювати наше з вами... на рівні принаймні міністерств наше з вами виконання плану України через дисциплінарні провадження? Мені здається, що на даному етапі, можливо, все-таки більше потрібно подивитися, а як заохочувальними якимись речами, вдосконаленням системи взаємодії, можливо, посиленням інституційним, в тому числі і фаховим, і професійним можна було би зробити ті чи інші речі, ніж відразу переходити до дисциплінарних проваджень. Не знаю, чи ви можете це прокоментувати. Чи, можливо, ви можете принаймні сказати, що ось нами вже такі-то, такі-то кроки використовувалися, робилися, вони не дали результату і тому ми там так само рекомендували і підтримуємо цю думку Прем'єр-міністра.

Дякую.

СОБОЛЄВ О.Д. Дякую.

Stosownie do no significant harm. Дивіться, значить, цей, дійсно, принцип всюди вписаний і, я так розумію, на роботі по підготовці якихось policy actions, законів, постанов Кабміну, це теж повертаючись наперед,

забігаючи до того, як ми працюємо. Всі закони і постанови, які проходять через уряд, вони проходять чи через національного координатора. Ми є контактером з Європейською комісією, ми організуємо зустрічі і всі закони і постанови пересилаємо, тому на Кабмін воно йде з позначкою: Європейська комісія вважає, що цей індикатор буде виконуватись, щоб Кабінет Міністрів міг приймати рішення, знаючи повну інформацію. Таким чином по policy actions Європейська комісія робить цей скринінг і у нас не було ніколи жодних, за скільки програма працює вже більше року, якихось питань з цим.

По інвестиційних індикаторах. У нас інвестиції в освіту, охорону здоров'я, забезпечення житлом і фінансова підтримка і розмінування. Тобто там немає, наприклад, енергетики, де є, можливо, оці якісь були питання. Тобто самі інвестиційні індикатори вони не викликають якийсь цей можливий конфлікт. З того, де ми використовували цей принцип, дуже важливо, це публікація даних про реципієнтів коштів в рамках інвестіндикаторів. І погодили з Європейською комісією не публікувати дані про ветеранів, які отримують підтримку про Facility, і школи, лікарні, які отримали інвестиції для того, щоб не наражати їх на небезпеку. І це от в рамках оцього впровадження принципу були такі обговорення.

Тепер стосовно, друге питання було зобов'язання фінансування, наприклад, як єдина судова система. Дуже нагальне і гарне питання. Дякую за нього. Буквально минулого тижня у нас була нарада по проблемних індикаторах з усіма ЦОВВ для того, щоб зрозуміти, окей, що можна змінювати, які є побажання до змін українського плану, поки в такому робочому режимі, і є які проблемні індикатори.

Одне з питань дійсно було таке, що після того як, наприклад, закритися USAID, то деякі індикатори які були вписані, не мають належного фінансування, тому що донаторського фінансування не має в достатньому обсязі, бюджетне – ще не закладено. Тобто окремо ми проговорювали з Мінфіном, тому що будуть ЦОВВ звертатися і на Мінфін і так само будуть в

майбутньому і зміни в бюджет, я думаю, це і для депутатів буде важливо. З іншого боку, ми будемо розуміти, окей, що ми можемо зробити, щоб можливо змінити цей індикатор, якщо кошти єдині на це є в уряді, і вони от настільки обмежені, то можливо буде запуск неповної системи, а якихось їх модулів і так далі.

Це я не кажу, що у мене є рішення. Я просто кажу от останні дискусії які були, але ми дуже свідомі, що така проблема існує і нам потрібно так само її відверто проговорювати всередині і з Європейською комісією.

Тепер як збираємо інформацію і як ми взаємодіємо з ЄК. У нас є система автоматична, яка, ну ІТ-система, яка... ми проросли в усі ЦОВВ, які займаються роботою над планом України, де вони регулярно звітують в автоматичному режимі. Вона спеціально розклала всі ці індикатори на етапи, підетапи, тому ми дуже добре розуміємо не лише індикатор виконаний чи не виконаний, а на якому етапі погодження він знаходиться. І це щоденна робота. Знов-таки комунікація з Європейською комісією теж іноді відбувається щоденно. Ми забезпечуємо комунікацію згідно запитів центральних органів виконавчої влади для того, щоб постійно вони знали, який відгук Європейської комісії по тому чи іншому індикатору, над яким вони працюють.

Про альтернативні проекти. Ми так само налаштували взаємодію з секретаріатом Верховної Ради, тому що окрім альтернативних проектів є питання проектів, які змінюють вже прийняті закони. Тому їх також потрібно моніторити. Ми тут дуже вдячні секретаріату, що він нам підказує, які з законопроектів, які подали депутати, можуть вносити зміни в ті закони, які вже були прийняті для того, щоб і Європейська комісія знала і самі депутати знали, що ця ініціатива, вона йде проти наших попередніх зобов'язань, тому що якщо ми приймемо цей закон, Єврокомісія може відкликати якусь частину коштів, яка вже була виплачена, чого ми взагалі не хочемо. Так само, да, ми з Європейською комісією показуємо їм... надаємо інформацію про альтернативні законопроекти, вони роблять аналіз самі. Наша задача

допомогти, з нашого боку, скоординувати і показати їм всю інформацію, яка є.

Тепер стосовно стимулювання виконання українського плану, є різні механізми. Здебільшого – це складна велика програма, яка, по-перше, вона не 50 мільярдів, по-друге, вона включає в собі і політичні заходи, і закони, і постанови, і якісь дії конкретні, і інвестиційні індикатори, і є умови до закупівель. Тому і для Єврокомісії це так само була нова програма як і для нас, вона була схожа на якісь подібні програми, але наприклад оця стаття 5 про яку ви казали ДСУ, тобто вимоги до закупівель, таких прямо буквально вимог не було.

І тому у них пішов якийсь час для того, щоб визначитись, як насправді вони будуть це перевіряти. Сформувати аудиторську раду, яка теж запрацювала місяців тому, сформувати наприклад цю методологію для розділення траншів теж пару місяців тому, сформувати вимоги конкретні до того як має, які країни і як можуть приймати участь в закупівлях, ну продукція з яких країн, а які ні.

Тому з нашого боку головний механізм – це унормування всього. Зараз наприклад є Постанова 1178, яка унормовує останню частку закупівель, яку потрібно скоро буде, ну в травні приймемо на уряді. І це дозволить всім замовникам вирішити ті проблеми, які ми знайшли з ДСУ по результатах там аудиту закупівель 2024 року.

Тому головний наш механізм – це от ІТ-система, яка допомагає нам всі індикатори трекати і вона так само унормована постановами Кабміну. І унормування питань, тому що система велика і складна і чим більше ми це робимо в стилі процедур, тим краще.

Для цього у нас також проходив аудит, його проводила КПМГ, компанія на замовлення Єврокомісії. Ми його пройшли, там виписаний перелік дій, які потрібно впровадити і разом з аудиторською радою Ukraine Facility ми працюємо над тим, щоб от по цій дорожній карті рухатись.

Ну і да, дійсно, це з одного боку ми даємо інструменти як діяти, а з іншого боку, якщо люди не можуть ними скористатися, то має бути якесь покарання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я ще, якщо можна, одне уточнення. Ви говорили багато і тут якраз в контексті відповіді пану Маслови на його запитання, що в логіку потенційних змін до Ukraine Facility і перемовин можуть зайти такі питання, які стосуються того, де там недофінансування, не передбачене фінансуванням, де ми розраховували на інших донорів.

Але в мене питання, а яка ще логіка цих змін?

Чи будете керуватися тим, що ось ми бачимо, що ми там на V квартал, вірніше, вибачте, на IV квартал 2025 року ми це вже можемо виконати, то давайте його посунемо вперед, а от там складніші речі ми будемо відсувати і відсувати на невизначений термін? Чи це, тобто чи йдеться про підхід готовності виконання чи це про вплив на той чи інший сектор, який для нас є критичним? Тобто які головні підходи в цих змінах, в логіці змін, яку ви будете пропонувати для обговорення? Тобто в чому ще, окрім оцих фінансових елементів, про які ми зрозуміли, і я думаю, що тут всі погоджуються, в чому ще ця логіка зміни підходу?

І одне уточнення, це може колеги з Держаудиторської служби. Я правильно зрозуміла, що ви моніторите, контролюєте, перевіряєте тільки, так як ви кажете, інвестиційну частину? А все інше хто його контролює? Ми коли взагалі, пам'ятаєте, колеги члени комітету, коли ми взагалі обговорювали з самого початку ще й Ukraine Facility затвердження, мова йшла про те, що там, наприклад, у Рахункової палати немає ролі в цьому моніторингу. Чи це означає, що це, наприклад, там всі ці інші елементи величезні, більші навіть Ukraine Facility, вони залишаються поза увагою Державної аудиторської служби? Якщо я правильно це зрозуміла.

Будь ласка, може пан Олексій, пан Владислав. І тоді, якщо немає інших там питань на цьому етапі, то будемо переходити до проблемних моментів.

СОБОЛЄВ О.Д. Дякую.

Стосовно зміни укрплану. Значить, який підхід? Не можна відкладати до кінця, є певні обмеження. По-перше, сама програма розрахована на 2027 рік, так, до 2027 року. Це раз.

Друге. Кожен індикатор має вартість. Тобто, чим менше індикаторів ми лишимо в якомусь кварталі, відповідно потрібно буде знизити фінансування цього кварталу. Да? Я не думаю, що там в тих умовах, які у нас є, у нас є така розкіш. Тому наша задача дуже проста – перенести ті закони, які вже виконані та індикатори, які вже виконані, якщо вони в майбутніх періодах на найближчі періоди. І, що доволі логічно, то закони міняються краще на закони, постанови на постанови. Тобто, якщо ми хочемо перенести і відкласти прийняття якогось закону, то потрібно знайти якийсь інший закон чи реформу, які потрібно, і можна, прийняти на його заміну. І для того, щоб загальна сума коштів, яка надійде цього року, була, в принципі, незмінна. Тому от в такій логіці ми і працюємо з ЦОВВ, вони кажуть, де у них якась складність і що вони можуть зробити в їх сфері на заміну. Сам підхід доволі common-sense.

Процедура наступна: що ми зараз працюємо в робочому режимі з ЦОВВ; зрозуміємо, як виглядає ця зміна; і після цього почнемо робити офіційні процедури, офіційні консультації для того, щоб сформувати повну урядову позицію, включаючи, як я вже казав і Верховну Раду, консультації, і консультації з громадськістю, щоб ми всі однаково знали, що ми хочемо замінити в цьому укрплані.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Владиславе, коротко, будь ласка.

МАРУШЕВСЬКИЙ В.Г. Дякую, пані голово, за запитання. Так, по суті, ви абсолютно праві, з єдиним невеличким виключенням, що Держаудитслужба перевіряє інвестиційні індикатори і перевіряє індикатори реформ, якщо на реформи було витрачено кошти, наприклад закуплена якась ІТ-система, саме в рамках Ukraine Facility. Є такі, скажімо так, можна сказати, поодинокі випадки, але вони є, і ми маємо перевіряти.

ГОЛОВУЮЧА. Наприклад, 8222 буде вважатися реформою? Це про якраз фінансування всієї державної служби.

МАРУШЕВСЬКИЙ В.Г. Цю реформу перевіряє Міністерство фінансів як незалежний орган аудиту. Вони реформи перевіряють своїми методами, які є; ми перевіряємо інвестиції.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, є ще якісь на даному етапі питання до доповідача? Немає?

Я тоді пропоную, давайте ми перейдемо до проблемних моментів. Я бачу, і дякую, тут є в нас два заступники міністра розвитку громад і територій України. Правильно я розумію? Дякую. Ну, і маємо проблемні моменти з виконанням, якраз тут, по-моєму, Олексій згадував про це дослідження, яке мало бути проведено стосовно надання там територіальним громадам статусу юрособи. Наскільки я зрозуміла, на даному етапі навіть на сайті нема ніде ніякої згадки про те, що це дослідження робиться, хтось його робить, яка методологія там і так далі, тобто які підходи.

Очевидно, що є проблема вже з десятим законопроектом, який був зареєстрований на виконання... індикатор, який стосувався місцевих державних адміністрацій. Я так розумію, що потенційно проблемні у нас Закон "Про залізничний транспорт", який на III квартал. Але ми з вами знаємо, що як в жовтні місяці минулого року щось там зробилося, так, мені

здається, і поховалася ця вся історія на базі вже в тому числі і профільного комітету у нас тут у Верховній Раді України. Це ті перші речі, які я пам'ятаю з плану. Можливо, ви потішите нас якимись іншими речами.

Будь ласка, хто з вас, колеги, буде?

БАЛЕСТА О.С. Дозвольте, я почну. Дякую, пані голово, за організацію...

ГОЛОВУЮЧА. Балеста Олексій.

БАЛЕСТА О.С. Дякую за організацію такого заходу. Дякую, шановні народні депутати, за присутність. Дійсно, напевно, це важливий захід в тій частині, що ми визначаємо саме критичні моменти, а не говоримо про галочки, які визначилися. На даний момент... і я почну відразу, перейду до суті, на даний момент у нас зафіксовані, напевно, чотири законопроекти, які мають, власне кажучи, певні перешкоди в їх прийнятті.

Перший законопроект, вже про згаданий, про внесення змін до Закону України "Про місцеві державні адміністрації" щодо реформування територіальних організацій виконавчої влади в Україні це законопроект 13150.

Другий законопроект, про який ви, пані голово, також підсвітили, це Закон України "Про залізничний транспорт", його прийняття відповідно до індикаторів планується в IV кварталі 2025 року.

Третій проблемний, який у нас є, це відповідно скасування мораторію на ринку природного газу та у сфері теплопостачання, це також четвертий квартал відповідно до індикаторів 25-го року.

І ще четвертий, який мало хто згадує, але все ж таки це набрання саме чинності Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо торговельного мореплавства та судноплавства та внутрішніх водних шляхах, який має вступати в силу, набрання чинності в другому кварталі в

26-му році. То ми розуміємо, що він відповідно має бути прийнятий раніше і відповідно набрати всі аспекти, нормативні акти, підзаконні акти, відповідно, власне кажучи, силу.

Зі свого боку я, дозвольте, зупинюся на двох і передам ще слово Костянтину Ковальчуку.

З приводу закону, який згадували, про залізничний транспорт, індикатор четвертий квартал 2025 року. Він має значний вплив на ринок, він має значний... скажемо так, питання наявності політичного рішення. В контексті того, що говорив Олексій з приводу консультацій з ЦОВВ, нами також була проведена консультація з Мінекономікою, остання нарада, яка була, це в минулу п'ятницю. Ми також консультувалися з головою Комітету транспорт, з підкомітетом залізничного транспорту. Враховуючи необхідність фінансування з боку інструменту Ukraine Facility, ми пропонуємо переговорити з Європейським Союзом, з Європейською Комісією щодо зміни індикаторів.

І на даний момент розглядаємо дві опції. Перша опція – це розділення цього закону, скажемо так, розмежування двох основних напрямків. Перша – це технічна політика, інтероперабельність та безпека на транспорті, майже 60 відсотків, 70 відсотків директив говорить, власне кажучи, які ми маємо інтегрувати в частині залізничного транспорт, саме про це. Друга частина – це Закон про ринок залізничного транспорту. Тобто що ми говоримо в першій опції? Що в 25-му році на IV квартал відповідного року ми готові внести та прийняти закон, обговорюючи це звісно з підкомітетом, з шановними народними депутатами, Закон про інтероперабельність та безпеку на залізному транспорті. І це та позиція, яка потребує обговорення, власне кажучи, з Європейським комітетом.

Друга опція, вона може бути як окрема або як навіть додаткова для того, щоб додати більше ваги таким змінам, це винести на розгляд Закон про Національне бюро розслідування на транспорті в цілому, і законопроект також готовий майже на 99 відсотків, в доповнення, власне кажучи, першої

опції або як окрема опція. Це напевно важливо проговорювати в першу чергу, на мою думку, з Європейською комісією.

От на даний момент, на жаль, така ситуація складається з приводу Закону про залізничний транспорт.

З приводу Закону про мореплавство та...

ГОЛОВУЮЧА. Хочу тільки уточнити, це міністерство саме може вести цю розмову чи все-таки потрібен національний координатор як медіатор цього процесу?

БАЛЕСТА О.С. Да да. Дякую вам, Іванно Орестівно, за ваше запитання.

Як я повідомляв, ми, власне кажучи, вже провели консультації з координатором. Ми зараз підготуємо офіційну позицію з точки зору міністерства, щоб воно було викладено лаконічно, зрозуміло та обґрунтовано в першу чергу. І, звісно, залучення національного координатора – це безпосередньо функціонал спілкування з Європейською комісією, тому ми це вже спробували обговорити в робочому порядку і сподіваємось на завершення позитивного, скажімо так, позитивного результату в цих напрацюваннях.

В принципі, зміни навіть такі, вони досить, скажімо так, великі в сфері залізничного транспорту, оскільки питання безпеки і технологічної інтероперабельності з європейською, як я і повідомляв, це 60, грубо кажучи, відсотків директив, які ми маємо імплементувати. Бо саме до другої частини найбільше питань і у нас є ризик неприйняття його в залі, давайте говорити відверто, бо ми підсвічуємо тут всі проблемі питання.

З приводу внесення змін до деяких законодавчих актів стосовно торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах. На даний момент це законопроект 11341, він знаходиться на розгляді в комітеті. Його прийняття... Знов-таки нагадаю: індикатор з приводу нього –

це набрання чинності в другому кварталі 26-го. Тобто ми розуміємо, що цей рік, бажано другий квартал 25-го, це тоді, коли ми маємо його прийняти. Тут у нас виникає більше, власне кажучи, робочі дискусії і також у комітеті, то ми думаємо, їх врегулюємо, але він такий досить sensibility. По ньому йде робота, але ми його підсвічуємо, щоб ми розуміли, на якому він етапі.

З приводу двох інших законопроектів з вашого дозволу передам слово Костянтину Олексійовичу.

Дякую.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую, Олексію. Дякую вам, Іванно Орестівно, за можливість сьогодні зустрітись, відверто поговорити про перспективи. Хочу подякувати народним депутатам за запрошення Міністерства економіки, за координацію. Ми дійсно досить конструктивно навіть у п'ятницю попрацювали. Є пропозиції щодо врегулювання проблемних питань. Два питання продовжу.

Щодо індикатору 9.1, щодо місцевих державних адміністрацій. Маю надію, на пленарному тижні цього тижня 13150... Якщо потрібно буде, Мінрозвитку зі свого боку готові делегувати додатково в робочу групу для додаткового опрацювання фахівців відповідного і швидкого опрацювання. Маю надію, за результатами нам буде що Європейській Комісії повідомити.

Щодо більш складного питання, я щодо...

ГОЛОВУЮЧА. Я тільки уточню. А по 13150 є конкретна реакція Європейської Комісії, правильно?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Якраз це буде одна з наших пропозицій, що ми б хотіли, в принципі, і це питання... Вибачте, що я вас перебію, пане Костянтіне, я тільки зразу можу в такому робочому порядку. Ми будемо

просити, я думаю, що колеги підтримають як потенційне наше рішення комітету, щоб всі речі, які ви отримуєте.... підтвердження на законопроекти, нас не цікавлять, тобто ми не будемо лізти в те, що стосується повноважень уряду. Так? Але якщо ви отримуєте від Європейської комісії на той чи інший законопроект письмову, я так розумію, що ви отримуєте письмову відповідь, то ми будемо просити, що наш комітет як профільний комітет був поставлений в копію з тим, щоб ми могли там і наші колеги могли так само ознайомитися, поінформувати своїх уже колег з профільних комітетів і так далі. Тому що інакше, на жаль, ми стикаємося з великою кількістю маніпуляцій того, що хтось каже: "О, є лист там підтвердження такого-то і такого-то підходу". Потім виявляється, що цей лист-підтвердження якогось просто там клерка, який комусь написав якийсь імейл, який не мав цих повноважень, наприклад. Так? Тобто ми з цим стикалися.

Тому ми би хотіли, щоб ми з вами в прозорий такий спосіб зрозуміли на базі от там національного координатора, я думаю, що не було би складно поставити в копію секретаріат комітету і це було би надіслано тоді колегам з комітету. І тоді у нас є довіра певна. Це питання якраз не до вас, пане Костянтіне, а радше до pana Олексія. Але ви будете мати можливість на це відреагувати, пане Олексію. Давайте ми Костянтина дослухаємо.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую.

З приводу ще одного непростого питання: крок 10.12 щодо скасування мораторію на підвищення тарифів на тепло і гарячу воду. Я думаю, ми всі розуміємо про те, що планування такого кроку в свій час там не передбачало реалії сьогодення – військового стану і фінансово-економічної ситуації і населення в тому числі.

Хочу поінформувати шановних народних депутатів про те, що на початок війни заборгованість населення саме за цим напрямком житлово-комунальної послуги складало 26 мільярдів, то на даний час це майже 39 мільярдів гривень, що відповідно на 46 відсотків збільшено. Тарифи у разі

збільшення потребують перегляду одномоментно десь на рівні до 90 відсотків. Уявіть, тобто майже вдвічі збільшення навантаження на платіжну дисципліну. Це може мати зворотній ефекти і для підприємств теплокомуненерго – ще більше збільшення неплатежів, і навантаження на населення, і навантаження на держбюджет щодо субсидій і пільг, необхідних виплат.

Тому ми, безумовно, розуміючи всі ці ризики, запропонували Олексію, Мінекономіки в п'ятницю пропозицію щодо перенесення цього кроку на 27-й рік з відповідною заміною.

Важко, дійсно, знайти щось відповідне по впливовості, але тим не менш як пропозиція в нас є євроорієнтований пакет змін до законів щодо постачання... водопостачання і водовідведення. Він на виконання директив ЄС щодо питної води, яка споживається населенням, і щодо очистки міських стічних вод. Достатньо цікаве і воно вже пройшло урядовий комітет, цей пакет, і знаходиться на розгляді уряду.

Ми запропонували сьогодні офіційно міністерством, зробимо пропозицію щодо переговорів, можливої заміни цього кроку відповідно.

В разі потреби додатково готові запропонувати другим кроком, в разі, якщо недостатньо буде визнано, також є достатньо прогресивне, але це урядове рішення має бути, це державна цільова економічна програма енергетичної модернізації підприємств теплопостачання. Можливо, ці два кроки, два пакети документів ми об'єднаємо для того, щоб переконати наших європейських партнерів щодо необхідності відтермінування такого важкого політичного кроку як підвищення тарифів на тепло.

Це найдорожча комунальна послуга в структурі комунальних послуг, становить десь 60 відсотків, тобто це відповідно навантаження дуже велике на населення в умовах війни. Я думаю, що маємо надію, що буде сприйнято позитивно і погодять можливість заміни.

Готовий відповісти на питання, якщо є.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я просто не зрозуміла, а ви думаєте, що очистка стічних вод, реформа і забезпечення питною водою, водопостачання, водовідведення – це буде дешевше? Я просто хочу зрозуміти. Мені здається, що це неймовірних буде потребувати фінансових... забезпечення і ми маємо прорахувати, як на мене, і наслідки ухвалення такого рішення, тому що ми можемо ухвалити рішення, якщо воно буде непрацююче або не буде фінансування для цього.

КОВАЛЬЧУК К.О. Щодо водопостачання. Там не стільки про гроші, там запровадження індикативних нормативних показників, це про покращення моніторингу державного в тому числі про імплементацію вимог європейських директив.

ГОЛОВУЮЧА. Але хтось має виконувати ті індикативні потім нормативні показники. Ви їх запровадите, ніхто, тобто ніхто не відповідає, значить, треба вкласти гроші для того, щоб їх досягнути, мені так здається, на мій хлопський розум.

КОВАЛЬЧУК К.О. Справа в тому, що європейські директиви від нас вимагають цієї імплементації і ми зараз з ним якраз уже опрацювали, і ми готові в цьому році, я маю надію, спільно з Верховною Радою, це не так просто знайти щось відповідне у сфері житлово-комунальних послуг, що ми можемо запропонувати на заміну. Чесно скажемо, тут не дуже великий вибір пропозицій.

ГОЛОВУЮЧА. Ще одне уточнення. Ідеться про збільшення тарифів на тепло і на гарячу воду?

КОВАЛЬЧУК К.О. Так, саме так.

ГОЛОВУЮЧА. А ми розуміємо, що водоканали насправді у великій кількості міст, вони настільки дотаційні на сьогодні, що ще трохи і в окремих містах ми... міста не будуть мати можливості забезпечувати водою 24/7 величезні обласні центри. Це в кількох обласних центрах це вже є на сьогодні проблема. Тому мені здається, що тут треба, може, якісь покрокові речі, тобто тут не просто відмовитися. Ми розуміємо, наскільки це важко для людей, тільки ми маємо тоді зрозуміти, а де ми візьмемо кошти для того, щоб забезпечити їм надання тепла і водопостачання. Тобто це ж теж питання. А потім ще кошти на субсидії, тому що...

_____. *(Не чути)* зменшення кількості людей, яким надаються субсидії, але сама сума зростає. Чи прораховувалось це?

КОВАЛЬЧУК К.О. Одним із аргументів також є те, що це збільшення навантаження і на населення, не платежі збільшення, це навантаження на підприємства теплокомуненерго і навантаження додаткові на бюджет. Я маю надію, що ці три фактори врахують.

Щодо вашого запитання, Іванна Орестівна, я повністю підтримую, хочу розділити. Тут іде мова про теплопостачання і гаряча вода – це підприємства теплокомуненерго. Щодо проблеми по водоканалам, вона мені знайома, зрозуміла, це є системна проблема, але є питання щодо перегляду тарифів по водопостачанню ліцензіатами НКРЕКП. Це окреме питання, так.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Олексію, можливо, ви хотіли б сказати, наскільки національний координатор був би готовий ділитися оцінками Європейської Комісії по законопроектах.

СОБОЛЄВ О.Д. Ми можемо з ними проговорити. Значить, як комунікації будується? Ми комунікуємо з DG ENEST, які відповідають за

власну оцінку індикаторів українського плану. І через те, що у нас дуже гарні... це те, що DG NEAR раніше було, тепер DG ENEST називається.

Значить, вони це ті люди, які оцінюють індикатори, тому в робочому режимі вони там нам відправляють імейл, де написано, що попередня наша оцінка, що скоріше за все індикатор може бути врахований. Тому що, звісно, там все може бути, змінено під час і голосування в парламенті, і так далі. То у нас є такий формат попередньої оцінки. І це ми передаємо міністерствам, коли вони до нас звертаються. Ми з ними проговоримо, яким чином краще це зробити для того, щоб таку саму інформацію доносити з парламентом. Давайте так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, чи є запитання зараз? Будь ласка, пані Олена.

ВІНТОНЯК О.В. Доброго дня ще раз всім присутнім. У мене питання до представників Міністерства розвитку регіонів. Законопроект про місцеві державні адміністрації, напевно, ви знаєте, що достатньо великий супротив викликає у голів місцевих державних адміністрацій і постійно проводяться якісь збори, наради, долучають народних депутатів як представників регіонів у Верховній Раді. Відповідно чи проводить міністерство якусь комунікаційну роботу безпосередньо з головами громад. От роз'яснення про те, що це є вимога Ukraine Facility, що це... тому що сприйняття або подача інформації для голів МДА, що це хочуть просто одноосібно скасовувати рішення. Вони навіть не говорять про те, що є можливість звертатися у суд. Ми пояснюємо все це, зрозуміло. Але чи достатня комунікація безпосередньо від міністерства, від вашого, от власне, і цей лист, про який ви згадували варто було би довести до відома. І ще перед тим як воно буде розглядатися в залі, бажано дуже зібрати якусь велику нараду хоча б онлайн чи в два етапи.

Дякую.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую за запитання.

Ми, Міністерство розвитку громад, намагаємось користуватись кожною, конгреси, при кожній області робочі поїздки. Були питання, які турбують людей, і 6013 і це питання, і питання тарифів, питання житлово-комунальних послуг. Я не можу сказати, чи проводилося окремо. Профільний заступник наразі у відрядженні перебуває. Але, я знаю, що всі проблемні питання, які піднімаються регіонами в кожній робочій поїздки обов'язково доводиться до регіонів. Для чого логіка дій уряду, логіка дій центральної влади, для чого це робиться. Я просто знаю, що не можу сказати, наскільки часто, конкретно по цьому законопроекті була дискусія. Якщо потрібно, додатково можемо *(Не чути)*...

ВІНТОНЯК О.В. Будь ласка, зробіть от буквально в ці дні додаткову якусь комунікацію, щоб не було якоїсь зради з цього питання, роз'яснення, алгоритму дій. В яких питаннях можуть бути скасовані рішення в такому форматі і про вимогу Ukraine Facility і лист.

КОВАЛЬЧУК К.О. Можливо, це може бути якийсь інформаційний лист.

ВІНТОНЯК О.В. Так, так, звичайно. Або на сайті міністерства.

КОВАЛЬЧУК К.О. Все, що в межах компетенції Мінрозвитку, зробимо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, чи є ще якісь питання? Будь ласка, пані Лариса.

БІЛОЗІР Л.М. Доброго дня, колеги. Просто у мене таке питання, мабуть, до представників Офісу віцепрем'єрки з питань євроінтеграції, є тут хтось? Так?

ГОЛОВУЮЧА. Є онлайн, так.

БІЛОЗІР Л.М. Дивіться, були створені робочі групи по ось цим переговорам з Європейським Союзом і за поданням комітетів були, увійшли народні депутати, кожний по своїй сфері. Зокрема, я увійшла щодо публічної адміністрації щодо реформи по публічному управлінню, і потім без повідомлення народних депутатів всіх виключили і залишили тільки керівників комітетів. Ви не в курсі? Значить, ну, мені так сказали в комітеті, що потім назад включили, наприклад, керівника підкомітету по адмінтерустрою тільки за поданням уже пана Корнієнка. Тобто я була у робочих двох групах. Одна не запрацювала, а інша по публічній адміністрації без мого повідомлення мене звідти було вилучено. Так мені повідомили в секретаріаті комітету. Тому що коли було засідання по дорожній карті, по публічному управлінні вже я не могла там брати участь і лінки посилаються лише головам комітетів. Отаке питання. Я би хотіла як би звернутися, можливо, я як голова підкомітету з адмінпослуг і процедур могла би повернутися в цю роботу, тому що, зокрема, в дорожній карті по адмінзбору була одна позиція, зараз взагалі я тут його не бачу. Ніби він є там, мені кажуть IV квартал 2026 року, але я тут не бачу, тут же не все, мабуть, в цій таблиці, що ви нам дали, прогрес реалізації плану України. Чи тут на основі дорожньої карти він зроблений, оце, що ми маємо, що роздали депутатам народним. Хтось може дати відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Мали би бути всі, тому що це стосується...

БІЛОЗІР Л.М. Бачите, тут адмінзбору немає. Мене немає в робочій групі, адмінзбору немає. І при чому на переговорах з Єврокомісією це питання піднімалося зі сторони Єврокомісії. Вони про це говорили, просили. Відповідно там немає людини, зокрема мене як голови підкомітету, яка б могла це питання лобіювати, тому що дуже багато є супротиву, зокрема на порядок денний було винесено, потім знято. Вже в дорожній карті кінець 26-го, хай буде в кінці 26-го, хоча я би хотіла раніше. Загалом таке питання: чому виключили депутатів, зокрема мене з робочої групи, тим паче я п'ять років вела Закон про адмінпроцедуру у Верховній Раді і мене там немає? Тому, можливо, якщо ви зараз не можете дати відповідь, то будь ласка, дайте трохи пізніше.

ГОЛОВУЮЧА. Чи є представник Урядового офісу, який має можливість і повноваження відповісти на це питання пані Лариси? Давайте, пані Ларисо, ми зробимо таким чином, що за результатами цього засідання, це буде одне з тих питань, з якими ми звернемося до уряду, офіційно до віцепрем'єрки, що це питання було озвучено колегами народними депутатами на нашому засіданні. Що чим це продиктовано, чи відповідає дійсності перегляд робочих груп і виключення з них окремих членів і чому нема адмінзбору.

БІЛОЗІР Л.М. І чому тут нема адмінзбору?

ГОЛОВУЮЧА. Ну чому нема адмінзбору – це питання до пана Олексія, чи там планувався, бо це все-таки Ukraine Facility. Чи взагалі обговорювалося, що там має бути Закон про адмінзбір? Зараз пан... Не обговорювалося взагалі?

БАЛЕСТА О.С. Ні, в плані України законопроект про адмінзбір не фігурує, тому можливо це якась інша частина євроінтеграції.

БІЛОЗІР Л.М. Та ні, тут от у мене, воно в іншому, в якихось документах, у мене є, що воно є, останні квартал 2026, тут нема. Тобто як ця дорожня карта формується і як це можна контролювати взагалі?

Тим паче, ну я ж була чітко на переговорах з Єврокомісією і це їхня вимога номер один і це є в звіті за 2004 рік, так, Єврокомісії, чи 2003-й. Ну останній звіт Єврокомісії по Facility і там це є і прописано – Закон про адмінзбір.

ГОЛОВУЮЧА. Єврокомісія по Facility не робила публічного звіту. Я думаю, що...

БІЛОЗІР Л.М. Я мала на увазі звіт Єврокомісії щорічний, другий.

ГОЛОВУЮЧА. Ну то ви говорите про звіт розширення, а це дві різні речі.

БІЛОЗІР Л.М. Окей, так, по розширенню. Вибачте, я неправильно висловилаьсь.

ГОЛОВУЮЧА. Ну тому це питання власне кажучи тоді до пані Олі, а не до пана Олексія, тоді ми зрозуміли. Тобто це все-таки те, що стосується, що як на мене ми мали би побачити в національному плані там уже адаптації повністю нашого законодавства до європейського, на виконання плану розширення. Тому це там би, звіту по розширенню, це там би ми мали побачити, пані Ларисо, не тут, не в Ukraine Facility. Це в іншому документі, тому це буде...

БІЛОЗІР Л.М. ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Так, це якраз оцей Загальнонаціональний план нашого з вами вступу до Європейського Союзу, який зараз, надіємося, активно розробляється і який власне врахує також усі скринінги, які проводяться по всім напрямкам. Але питання стосовно там перегляду робочих груп, складу робочих груп і виключення звідти народних депутатів, ми це підніmemo. Я думаю, що колеги не будуть заперечувати, щоб ми таке питання до віцепрем'єрки сформулювали. Наскільки я розумію, це під її керівництвом відбувається весь цей процес або це самодіяльність керівників робочих груп, це теж треба з'ясувати. Дякую.

Колеги, чи на цьому етапі до колег, ми бачимо, що тут такий складний шматок, звичайно, роботи у нас на Мінрегіоні. Чи є ще якісь запитання зараз стосовно цього? Нема. Бачу, пан Олександр Вознюк.

ВОЗНЮК О. Доброго дня, пані Іванно і члени, і колеги, які сьогодні засідають. В мене є до вас питання. А скажіть, будь ласка, яка роль реалізації плану Ukraine Facility щодо громадських організацій? Я представляю... член Платформи громадянського суспільства, Українська сторона Платформи Україна – ЄС. Як ви бачите роль? Тому що от слухаю, вже не дають транш або зупиняють.

І ще в мене було питання. Там один з доповідачів говорив про порушення, бо хтось там переплутав фінансову допомогу, яка буде відповідальність, окрім дисциплінарних стягнень? Тому що, наскільки відомо, в Україні не сильно працює інститут чи механізми дисциплінарних стягнень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що про громадянське суспільство, ми якраз тут маємо на зв'язку кілька громадських організацій, які моніторять, з точки зору громадянського суспільства, виконання плану України. Я бачу, там

Роман Ніцович підняв руку. Зараз можемо вас почути, пане Роман. Ви відповідь, правильно я зрозуміла, чи ви хотіли задати питання?

НІЦОВИЧ Р. Більше кілька коментарів.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу.

НІЦОВИЧ Р. Більше кілька коментарів стосовно плану України.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Давайте тоді кілька коментарів і тоді, можливо, колеги відповідять на інше питання, яке було задано по дисциплінарним стягненням і відповідальності. Будь ласка.

НІЦОВИЧ Р. Я дякую дуже за цю можливість. Перший коментар, підтримую тезу про те, що треба дивитись не лише індикатори поточного або майбутнього кварталу, а дивитись набагато вперед, набагато раніше планувати. Мені колеги підказують один з проблемних, це оновлення законодавства про держдопомогу, індикатор 6.9, III квартал поточного року. Також може бути це визначення спеціального статусу НКРЕКП, індикатор 10.11 на IV квартал. Тут ми проводили в лютому спеціальне обговорення і, на жаль, поки не бачимо з боку профільного комітету великої уваги до цього питання, а, як ви знаєте, Регулятор не є суб'єктом законодавчої ініціативи, хоча вони вийшли з проектом закону до обговорення загального. Але, очевидно, що тут слово буде скоріш за все за народними депутатами.

Наступне, це питання законодавства інтеграційного пакету електроенергії, це 12087 законопроект і альтернативний, це дуже великий і складний закон. І там також, очевидно, що до кінця року потрібно буде проводити багато дискусій з цього приводу.

Другий момент, на якому хотілось би наголосити, це те, що закликаємо не лише позначати галочками і дивитись, які індикатори виконані, чи не

виконані, а слідкувати за тим, щоб та реформа, яка передбачається відповідним індикатором вона продовжувалась, вона досягала цілей.

Що я маю на увазі, проілюструю. Індикатор 13.1 за IV квартал попереднього року Верховною Радою було оновлено програму розвитку мінерально-сировинної бази і вона передбачала зміни до Бюджетного кодексу. Тому що сама програма не запрацює, якщо не запрацює державний компенсаційний фонд в геологічній сфері. Тобто держава не матиме цільових коштів для того, щоб проводити геологічну розвідку, готувати ділянки для інвесторів.

Зараз є чудова нагода змінити це, оскільки, парламент розглядає, як невідкладний законопроект 13256, тобто зміни до Бюджетного кодексу, які спрямовані на реалізацію угоди з США про створення інвестиційного фонду. По суті, там теж саме, тобто виділення частини, чверть відсотка від ренти і 10 відсотків від продажу спецдозволів на оцей спеціальний геологічний фонд.

Тому важливо починати і продовжувати цю реформу. Це от друга частина.

І третя частина по питанню скасування мораторію. Знову ж таки це не є єдиний індикатор, є ще індикатор 10.9 на другий квартал 2026 року, де мова йде про дорожню карту лібералізації цін. Тобто ви... Окей зняли мораторій, але є ще регульовані ціни за положеннями про спеціальні обов'язки. Цей індикатор, власне, передбачає, яким чином відпускати ці ціни, яким чином далі буде відбуватися поступово, да, поступове вирівнювання цін до ринкових. Тому знову ж таки ви можете перенести один індикатор, але не перенесете інший.

Тому варто розуміти всю логіку послідовність реформи, яка передбачається планом і розглядати це питання в комплексі.

По конкретно аргументам, які висунуті Мінрозвитку, вибачте, Мінвідновлення готові дискутувати, готові разом допомагати і вирішувати це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романе. Я думаю, що це слушне взагалі зауваження і коментар, особливо з огляду на оце досягання цілей. Мені видається це, бо ми робимо з вами це не тільки для галочок і не тільки для отримання коштів від Європейського Союзу, а розраховуємо, що це взагалі трансформаційний порядок денний, який забезпечує іншу якість там нашого врядування, контролю використання коштів, практик взагалі і так далі. Да.

Тому я думаю, що це і, власне кажучи, оця логіка і послідовність дій, в тому числі і там в різних секторах, вона теж має дуже серйозне значення. І я тут згодна попри чутливість тих речей, про які говорили, там пан Костянтин говорив там з точки зору, наприклад, підняття тарифів для населення. Ми це розуміємо. Але, можливо, є якісь коментарі, колеги, до того, що пан Роман сказав, будь ласка, давайте коротко, і тоді перейдемо до наступних...

_____. Хочу подякувати пану Роману за останню тезу. Я повністю вас підтримую, це має бути комплексний погляд на проблему, і вирішення не тільки проблеми в мораторії, а в цілому і дію ПСО, спецобов'язків, і врегулювання наявних заборгованостей, і різниці в тарифі.

Я дякую за готовність конструктивно працювати. Мінрозвитку відкрито для пропозицій. Готовий дискутувати і на рівні робочих груп, і на рівні особистому. Ці пропозиції є напрацьовані, ну, просто сьогодні обговорюємо лише в рамках того, що є в пунктах більш критично по часу.

ГОЛОВУЮЧА. Ще в нас є, бачу, питання від Олександри Бетлій, теж з громадської організації. Пані Олександро, будь ласка, коротенько. І будемо переходити до наступного.

БЕТЛІЙ О. Вітаю. В продовження того, що Роман говорив, по-перше, я посилення в Zoom, дала посилення на наш незалежний моніторинг, який ми робимо якраз чотирма організаціями: DiXi Group, наш Інститут економічних

досліджень та політичних консультацій, Інститут аналітики та адвокації, Центр економічної стратегії. Ми щомісяця якраз моніторимо, і в нас якраз і питання в тому, що ми моніторимо на рік вперед. І це дуже важливо з огляду на те, що сьогодні - от питання піднімалося по євроінтеграції, - це питання дотичні. Тобто, якщо раніше, ще пів року тому, можна було ухвалювати закон, наприклад, "Про дошкільну освіту" закон ухвалений, він відповідав тому, що передбачено в плані України, але він не відповідав нашим євроінтеграційним намірам, тобто там не повністю відповідність до директив і регламентів ЄС. То зараз Європейський Союз якраз ретельно на це дивиться, тому от якраз окремі законопроекти, які стоять зараз на ухвалення на третій-четвертий квартал, якщо досі немає точки зору Європейської комісії, а це забирає час, то по них усіх будуть ризики того, що ми затримуємо ухвалення, і в результаті не отримаємо гроші.

Тому моніторинг наперед дуже важливий. І те, що Роман, в принципі, проілюстрував на своїх індикаторах, індикатори всі пов'язані, і щось має бути виконано зараз, щось має бути виконано через рік. Але це все в спільній логіці, і тому це треба, в принципі, відслідковувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Олександро.

Не бачу коментарів від колег. Давайте, колеги, тоді пропоную переходити до наступного питання проблемного. Ми з вами бачимо, що там у Раді розглядаються різні варіації законопроекту, який стосується потенційного розширення кола тих людей, які можуть брати участь у конкурсах на суддів Вищого антикорупційного суду. І на даний момент я бачу, що є там спроба в інший законопроект вкласти додаткові якісь розширення кількості тих людей, вірніше, людей з різних інституцій, які могли би брати участь у цих конкурсах.

Але в нас тут є голова Вищого антикорупційного суду України. Будь ласка, пан Богдан Крикливенко, можливо, вам слово. З вас почнемо і тоді...

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧА. Можливо, вибачте, попрошу вас. Може, у вас є розуміння, чому на даний момент, – можливо, потім там колеги з ВККС додадуть, – чому на даний момент нам не вдалося отримати реальний результат? І там скільки, якщо я не помиляюся, двоє, да, суддів було відібрано? Може, я помиляюся. Всього-на-всього до Вищого антикорупційного суду. Що є головною перешкодою для того, щоб успішним був цей процес відбору?

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую дуже. Богдан Крикливенко, я є Керівником апарату Вищого антикорупційного суду, так.

ГОЛОВУЮЧА. ...я теж здивувалася. Думаю, я, напевно, щось погано знаю, тому я вирішила на папірчик зорієнтуватися. Секретаріат попрацює надалі. Дякую.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Так, дякую дуже. Дякуємо за цю ініціативу, дякуємо за запрошення, можливість обговорити надзвичайно важливе питання. Індикатор називається підвищення інституційної спроможності для забезпечення ефективного правосуддя шляхом збільшення кадрового потенціалу і чисельності. Там є 2 індикатори насправді: індикатор 60 відсотків збільшення чисельності суддів, індикатор 40 відсотків збільшення працівників апарату. Один індикатор неможливо виконати без іншого.

Дійсно, як вже було зазначено сьогодні на слайді, представленому Міністерством економіки, конкурсний відбір, який триває вже 16 місяців, він був оголошений в листопаді 23-го року на 25 вакансій фактично провалився і сьогодні ми маємо лише 2 кандидатів, які цього і наступного тижня будуть розглядатися Вищою радою правосуддя. Із 238 претендентів до

передфінальної стадії дійшли лише 2, фінальною стадією є – це указ Президента. І ми очікуємо, що, можливо, в найближчі декілька тижнів вже буде остаточно прийнято рішення в цьому плані.

Абсолютно поділяю питання, яке звучало, що ключовим... а що робити далі? Попередні консультації з Єврокомісією підказують, що цей індикатор, який був I квартал 25-го року, може бути зсунутий максимум на 12 місяців, це буде I квартал 26-го року. Але якщо терміново пріоритетно не почати вирішувати цю проблему, то ми його не виконаємо, цей індикатор і в I кварталі 26-го року

Як вже пані Іванна Орестівна зазначила, є спроби змінити процедури на законодавчому рівні, вони поки що безуспішні. І тут насправді найбільша проблема, що ми втрачаємо той дорогоцінний час, а до I кварталу 26-го року залишається лише 9 місяців.

Тобто що я хочу сказати, 16 місяців вже триває конкурс і взагалі без результату. До I кварталу наступного року залишилося майже вдвічі менше часу. І тут переконливе прохання і до представників ВККС, і до представників ВРП або якось прокомунікувати і отримати чіткий сигнал від Верховної Ради, що ніяких законодавчих змін прийнято не буде і не чекати вересня, жовтня, листопада і потім взагалі незрозуміло коли оголошувати конкурс, бо це такі крос-з'єднані індикатори з дорожньою картою по євроінтеграції, по меморандуму з Міжнародним валютним фондом. Питання ефективності здійснення правосуддя ВАКС записано у всі можливі документи України і наших міжнародних партнерських взаємовідносин в частині верховенства права і боротьби з корупцією.

Предмет нашої розмови – це Ukraine Facility, але це є багато де записано і воно не виконується відповідно в багатьох документах.

І на завершення, що не спрацювало. Дійсно, є низка законодавчих пропозицій, але була і низка організаційних рішень, які варто було б ухвалити. Наскільки ми знаємо, Вища кваліфікаційна комісія суддів їх уже ухвалила, наразі слово за парламентом. Якщо буде схвалений чи, швидше, не буде

законопроект 13114, можливо, в іншій трансформаційній формі будуть враховані зміни до законодавства, які стосуються конкурсу, але хотілося б мати якийсь дедлайн по перспективі корегування законодавства. Якщо це в осяжній перспективі, то варто очікувати, якщо ні, то ми просили б починати процес оголошення конкурсу і проведення його невідкладно вже вчора. Я кажу про конкурс на першу інстанцію, який на 15 вакансій не оголошений, конкурс на апеляційну інстанцію ВАКС – 10 вакансій, був оголошений в лютому, але на сьогодні він відтермінований, прийом документів до 1 червня. Розуміння було таке, що перша апеляційна інстанція ВАКС буде синхронізована у проведенні конкурсу, наразі такого остаточного рішення немає, конкурсні процедури не запуснені.

Дякую. І якщо є якісь питання ще до ВАКС, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧА. У мене тільки таке уточнення, чи ці пропозиції 10 років cooling period після роботи в НАБУ, в САП і п'ять років після роботи в ДБР, БЕБ – це найкращий підхід, який підтримується ВАКС для оновлення, скажімо, кількості, оновлення пулу кадрів, який міг би взяти участь у конкурсах на суддів Вищого антикорупційного суду? Бо я вважаю, що незалежність цього суду, вона є найбільш, напевно, критичною і важливою точкою. У мене мало підстав вважати, що БЕБ чи ДБР стали найкращими представниками незалежності тої чи іншої інституції.

КРИКЛИВЕНКО Б.В. З вашого дозволу, відповідь на ваше запитання потребує трошки аналізу, картини того конкурсу, який не відбувся.

238 кандидатів, які подали свої документи в березні 24-го року, близько 30 відсотків з них не пройшли навіть етапу перевірки повноти поданих документів. Тобто це значна частина кандидатів, які через технічні помилки, через неувважність просто вибули з конкурсу на самому першому етапі. Потім було ще декілька етапів, це, наприклад, відсоток балів, який треба було набрати на когнітивних тестах, на практичному завданні, який вже, наскільки

мені відомо, і Вищою кваліфікаційною комісією суддів цей етап написання практичного завдання був визнаний таким, що не дуже вдалий формат був підібраний, його суттєво треба доопрацьовувати. Тобто були організаційні речі, які кількістю, там тисяча кандидатів, дві тисячі кандидатів все одно неможливо було б закрити, бо аналіз був проведений цих недосконалостей, назвемо це так. І повторюсь, вони в значній мірі усунуті, бо одразу після конкурсу на ВАКС проходив конкурс на загальні апеляції. Це в нормативній базі один рівень судової системи, бо спеціалізовані суди – це так само, як рівень загальної апеляції. І вже на конкурсі до загальної апеляції багато недоліків було доопрацьовано і усунуто.

Тому чи дасть можливість відкриття цього шлюзу для якісного наповнення? Є різні думки з цього приводу. І тут абсолютно погоджуюся з вами, що це не територія для компромісу якості майбутніх суддів, і тут все одно дуже суворі фільтри. І єдиний на сьогоднішній день відбір до суду, де продовжує брати участь Громадська рада міжнародних експертів, це 6 іноземців, які перевіряють питання доброчесності кандидатів.

І, до речі, чому ще важливо максимально пришвидшитись із цим відбором, тому що повноваження ГРМЕ закінчується в квітні 26-го року. А це в іншому документі теж вже затвердженому уряді тексті дорожньої карти по XXIII розділу, по євроінтеграції там зазначено, що суддів ВАКС потрібно добирати лише за участю Громадської ради міжнародних експертів і можливо доведеться вкотре приходити до парламенту просити і вносити зміни, щоб ще раз пролонговувати мандат ГРМЕ. Тобто, як на мене, на вулиці 12 травня, цілком при інтенсивності і пріоритезації можна впоратися із цим завданням. Хоча з розумінням ставимось до того, що Вищій кваліфікаційній комісії суддів на сьогодні стоїть завдання заповнене 4 тисяч вакансій, а не 25, які є тільки у ВАКС. І у них надскладне завдання. Ну, це лише підкреслює особливу ретельність, особливу уважність, яку варто приділити на всіх етапах вирішення цього індикатора чи Ukraine Facility чи інших наших міжнародних зобов'язань, які ми як держава на себе взяли. І ще раз

хочу наголосити, що відбір суддів – це як мінімум чотири суб'єкти беруть в ньому участь, якщо я кажу про суддів ВАКС, – це Вища кваліфікаційна комісія, це Громадська рада міжнародних експертів, це Вища рада правосуддя і Офіс Президента, бо призначення судді відбувається на підставі Указу Президента. І ми читаємо цей індикатор не у вигляді конкурсного відбору або якогось етапу, ми читаємо, що це підвищення інституційної спроможності, тобто судді можуть заходити і здійснювати правосуддя. Так ми розцінюємо як цей індикатор мав би бути виконаний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Руслане, ви хотіли щось додати. Будь ласка.

_____ Р. Так. Я дякую за надане слово. Дякую пану Богдану, що він згадав, що у нас в судовій владі не тільки Вищий антикорупційний суд. Це насправді важливо чути від представника Вищого антикорупційного суду.

Просто для загального розуміння дехто з присутніх тут в контексті, дехто можливо трошки менше в контексті, але теж в контексті. У нас на сьогоднішній день в Україні триває цілий ряд конкурсів до органів судової влади.

Я хочу наголосити так само, що до 1 червня 2023 року Вищої кваліфікаційної комісії не було майже чотири роки повноваженої, відповідно жодні конкурси, жодні процедури не тривали. І коли новообраний склад Вищої кваліфікаційної комісії прийшов, то фактично дуже багато речей прийшлося підіймати, як-то кажуть, з абсолютно повністю нерухомого стану і запускати ті процеси, які були зупинені, а це завжди потребує додаткових зусиль і додаткового часу. Зокрема необхідно було абсолютно повністю оновити тестову базу, яка, очевидно, внаслідок змін законодавства за чотири роки абсолютно повністю застаріла. Дуже багато змінилося в законодавстві, що

необхідно було змінювати і пристосовувати. Для того, щоб пришвидшувати цей процес, вперше в історії судових конкурсів було запроваджено електронну систему подачі документів для участі в усіх конкурсах, що було апробовано в конкурсі в загальні апеляційні суди, у Вищий антикорупційний суд. Щоб пришвидшити процедури, було запущено електронне дос'є кандидата на посаду судді.

За той період часу, це теж, до речі, відноситься до Ukraine Facility, з 424 бажаючих в суди загальної юрисдикції, господарські, адміністративні було рекомендовано 390 кандидатів, більшість з яких вже на сьогоднішній день приступили до відправлення правосуддя в різних куточках України. Справді з 238 кандидатів до Вищого антикорупційного суду дійшло тільки двоє.

І я тут хочу звернути увагу на ті речі, над якими Вища кваліфікомісія суддів вже провела роботу, зробила висновки. І що може покращити ситуацію і чому ми маємо ту ситуацію, яку ми маємо на сьогоднішній день.

Справді, якщо ми порівнюємо конкурс до ВАКС і до апеляційних судів, то навіть незначне зниження прохідного бар'єру по когнітивних тестах дало дзеркальний результат. Якщо у Вищий антикорупційний суд когнітивні тести не пройшло 65 відсотків кандидатів, то в загальні апеляційні суди незначне зниження порогового бар'єру по когнітивних тестах дало 65 відсотків проходження, що означає те про що кваліфікомісія говорила, що навіть декілька відсотків зниження цього прохідного бар'єру, воно зможе докорінно змінити ситуацію.

Друге, що було проведено роботу, було проаналізовано помилки, які було допущено, до речі, за порадами експертів, але то таке, рішення все-рівно остаточне є комісії в частині практичних тестів, практичних завдань. Тому що хочемо наголосити, що серед кандидатів, які не змогли успішно подолати цей бар'єр у вигляді написання практичних робіт, було 10 діючих суддів Вищого антикорупційного суду першої інстанції.

І я, і мої колеги, абсолютно не схильні думати, що це є правники, які не відповідають відповідному професійному рівню, можливо проблема того, що

дані кандидати не змогли подолати цей бар'єр, стояв власне у тому, як було сформульовано це практичне завдання.

Комісія зробила роботу, як кажуть, над помилками і до наступних етапів, ми абсолютно повністю переконані, що такої проблеми у нас не існуватиме. Для прикладу, на конкурсі в апеляційні суди середній відсоток, негарне слово відсіву, середній відсоток кандидатів, які не змогли подолати бар'єр у вигляді написання практичного завдання, складав близько 30 відсотків, в залежності від юрисдикції, від 15 до 38, в залежності від юрисдикції.

Третій момент, чому все ж таки ми говоримо про важливість, принаймні на час воєнного стану, на час необхідності заповнення цього браку вакансій у Вищому антикорупційному суді, зняти цей бар'єр річного недопуску щодо кандидатів, які не успішно подолали попередній конкурс, тобто у тому числі тих 10 суддів Вищого антикорупційного суду, які не змогли подолати. Тобто запровадження тої норми, яка була ініційована зі свого боку профільним комітетом за участю комісії, дасть можливість діючим на сьогоднішній день суддям Вищого антикорупційного суду повторно взяти участь в конкурсі принаймні до Апеляційного суду, очевидно, що вони не будуть йти на конкурс до Вищого антикорупційного суду, суддями якого вони є.

Але до того запитання, яке прозвучало. На сьогоднішній день ми бачимо чітко, що кількість кандидатів, які подаються на всі, без виключення, конкурси на суддівські посади, починаючи від Вищого антикорупційного суду, навіть закінчуючи на загальні суди, у першу інстанцію є суттєво нижчим від того рівня, який був у період до повномасштабного вторгнення. Я не думаю, що тут ця проблема є унікальна. Тому що, якщо ми подивимося на багато конкурсів, навіть зрештою, якщо вийти на вулицю і запитати це приватний бізнес.

На сьогоднішній день у нас є проблема з людським капіталом. Це є очевидна історія. Але, відповідаючи на ваше запитання, слухне запитання і,

звичайно, завжди необхідно хвилюватися з приводу того, чи відкриття якихось шлюзів не призведе до падіння рівня наповнення людським капіталом того чи іншого органу. Я не думаю, що це може призвести. Чому? Назву вам два приклади чи не приклади, а причини з прикладами.

Конкурс до Вищого антикорупційного суду, в якому по замовчуванню приймає участь Громадська рада міжнародних експертів, з восьми осіб, які дійшли до фінальної стадії конкурсу, рекомендовано, спільно, разом з Вищою кваліфікаційною комісією суддів, було рекомендовано лише двоє суддів. Двоє кандидатів, власне, вони є судьями, просто не Вищого антикорупційного суду. Це свідчить про те, що участь Громадської ради міжнародних експертів забезпечує необхідний фільтр від потрапляння до лав суддів Вищого антикорупційного суду осіб, які можуть мати не найідеальнішу репутацію з точки зору свого особистого або професійного життя.

Другий приклад, який я можу назвати на сьогоднішній день, у Вищій кваліфікаційній комісії тривають співбесіди на зайняття вакантних посад суддів в апеляційних судах, зокрема, розпочалися співбесіди з кандидатами на посади суддів в апеляційних адміністративних судах. Проведено два дні співбесід з вісьмома кандидатами, де бере участь Громадська рада доброчесності, а не Громадська рада міжнародних експертів. Приведу приклад, за результатами співбесіди першого дня по двох кандидатах, по яких не було, назовемо так, по-простому, вето від Громадської ради доброчесності, була лише інформація. Вища кваліфікаційна комісія суддів визнала їх такими, що не підтвердили здатність виконувати повноваження судді апеляційного суду. Що на мою точку зору свідчить про те, що Вища кваліфікаційна комісія зі свого боку навіть без залучення Громадської ради доброчесності і Громадської ради міжнародних експертів підходить дуже прецедійно до кожного кандидата і відповідально щодо того хто займе місце. Тому ризики існують, звичайно, що завжди, але ті фільтри про які я зазначив на мою точку зору їх, можна сказати, майже, що нівелюють.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Руслане.

Колеги, тут було таке якесь жваве обговорення, ви хотіли якось прокоментувати?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

_____. Ми з колегами обговорювали, що діти, якщо в школі НМТ не здають, то вони можуть потім ще раз спробувати через рік, а судді, які вже отримали вищу освіту і працюють, і не здали, от 10 суддів не здали іспит. Мені цікаво просто, а які наслідки нездачі цих іспитів? Тобто вони залишились працювати на попередніх посадах, але вони не здають іспит, тобто у них недостатній рівень знань.

Діти в школі потім йдуть в профтех, цікаво просто дуже, враховуючи рівень заробітних плат і стільки скільки забезпечує держава.

_____. Можна відповідати?

ГОЛОВУЮЧА. Це про доступ до правосуддя кожного українського громадянина.

_____. Я би навіть сказала, до справедливості. Тому що, якщо діти не здають, знаєте їх охороняють і ходять, і у нас зараз, ви знаєте багато, в контексті, як дітям в школі здавати іспити випускні, а якось виходить так, що для суддів потрібно зменшувати, зменшувати, зменшувати тепер для того, щоб їх набрати вимоги. Я розумію, що нам треба робити щось з цим, але не таким же шляхом.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Руслане, ви коротко, пан Богдан коротко.

_____ Р. Про зменшення ніхто не говорить. Дуже важливий контекст. Тому давайте так: ніде у світі не використовуються результати участі у конкурсах для того, щоб звільнити людину із займаної посади. Я підкреслюю те, що ті судді... Ні-ні. Ті судді, які приймали участь у конкурсі, писали практичні завдання вони за результатами конкурсу не підтвердили здатність виконувати правосуддя в апеляційному суді. І ставити питання про їхню компетентність як суддів першої інстанції було би дуже, мабуть, я вживу таке слово неправильно, і такої практики немає абсолютно ніде у світі.

Тому я не думаю, що нам варто запроваджувати якісь такі ноу-хау, які можуть мати дуже небезпечні наслідки і використовувати кращі практики. Так це раз.

Друге. Чому ми пропонуємо забрати цей річний період, дві причини: брак кандидатів і правовий режим воєнного стану. Ну, по-простому – велика війна. І об'єктивні реалії, які у нас є з людським капіталом, це є раз.

Друге. Це те, що ми, на нашу точку зору, вважаємо, що певні планки ті, які ставилися у контексті тих іспитів, які проходили особи, були не до кінця коректними і, можливо, інколи завищеними, ми пропонували дещо їх переглянути, вони не були переглянуті, ми отримали той результат, який ми отримали. Він не задовільнив нікого, ні судову владу, ні український парламент, ні українське суспільство, ні наших міжнародних партнерів.

Тому для подолання цієї кризи і виправлення тих помилок ми пропонуємо тимчасово саме для цього конкурсу виключити цей річний період, а не забрати оцей річний недопуск назавжди. Тобто ми акцентуємо увагу, що це фактично такий one time ...*(Не чути)*

КРИКЛИВЕНКО Б.В. Дякую.

Тут просто для порівняння. Повномасштабне вторгнення – це серйозна проблема, безумовно, для людського капіталу. Але у 2018 році кількість кандидатів на одну посаду судді ВАКС, допущених до тестування, була 6,5 людей на одне місце, а в минулому році – 7 людей на місце. Тобто картина трішки не про те, все ж таки про конкурсні процедури.

І дозволю відповісти на питання. Серед тих претендентів, які не змогли написати, на думку науковців, які були залучені Вищою кваліфікаційною комісією суддів до перевірки практичних завдань, були судді, чий вирок пройшов апеляційну і касаційну інстанцію і був фабулою для практичного завдання. І їхня відповідь на практичне завдання була визнана такою, що вони не можуть писати проекти вироків. Тому тут все ж таки є організаційна проблема, яка – дякую пану Руслану, – вже визнана Вищою кваліфікаційною комісією суддів, що вона вже усунута. І ми сподіваємось, що ціна помилки, яка була допущена, вона буде належним чином оцінена, і усунута, і не допущена в майбутньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, дивіться, час невпинно тікає, і нам потрібно було би вже переходити до підсумкового голосування за проект рішення. Але мені хотілося би... комітетського. Але мені хотілося би все-таки звернути... Бачу, пане Романе Вибрановський, ви підняли руку, зараз.

Все-таки кілька речей, які є для нас зараз проблемними. І я тут думаю, що це є проблемним також і з точки зору національного координатора. Це ті речі, які стосуються якраз Держгеонадр. В мене ще є... там є кілька речей, які стосуються Держгеонадр, по управлінню критично важливими матеріалами. Мене ще цікавить, як ці наші задачі Ukraine Facility співвідносяться з вікопомною... (окей, не буду йорнічати) з угодою зі Сполученими Штатами Америки, яка була підписана і ратифікована Україною чи вже на даному етапі немає тут певних проблемних елементів. Я не знаю, хто у нас є з Держгеонадр, щоб можна було це... Да, я просто не бачу. А ну, ні-ні, хто

може сказати, як вони будуть виконувати, вони відповідальний орган, який відповідає за виконання. Поза тим у нас з вами лишилися непроговорені речі, які там стосуються якраз повноважень незалежного Регулятора, да, НКРЕКП з провадження дорожньої карти і процесу відокремлення надбавки за відновлювальну енергію від тарифу на передачу. Має бути, у нас пише, що виконується, але ніякої інформації про те, як виконується і що виконується ми не отримали. Можливо, давайте я просто озвучу цих кілька питань, які залишилися.

І також , до речі, хтось згадував з колег сьогодні, да, от було прийнято, там, наприклад, про дошкільну освіту був ухвалений законопроект і там йдеться прекрасно про гідну зарплату праці, про гідні умови роботи, і там все про безпеку, про якісь там соціальні речі. Але яким чином це співвідноситься з тим, що вихователі дошкільних закладів отримують, ну, мізерну просто принизливо мізерну заробітну платню і як це співвідноситься з гідністю умов оплати праці. Я думала, може...

_____. Пані Іванно...

ГОЛОВУЮЧА. .. може у нас є там хтось з Міносвіти, почути, тому що зараз на підході законопроект про профтехосвіту. Так і він складний, тому що уряд туди вирішив повносити якихось додаткових речей, які реально профтехосвіти не стосуються, а стосуються української мови. І, власне кажучи, і цим я вважаю, що це саме уряд заблокував підтримку цього проекту в залі.

Тому хотілося б от тут якраз оце співвідношення, колеги, між тим, що ми записуємо як виконання індикатора, з одного боку, а з другого боку, окей виконали індикатор, Закон прийнято про гідні умови праці працівників у дошкільному закладі, а де воно яку гідну оплату праці, зокрема,

_____. Пані Іванно, там же треба з підзаконною поєднати, тому що закон дійсно хороший, але не прийнята підзаконка, з 48 актів нормативних прийнято тільки один. Тобто треба ще й на виконавчу владу дивитися, чи вони виконують цей закон. І плюс негативний дуже, навпаки зарплати впали.

ГОЛОВУЮЧА. Це по дошкільній освіті, правильно я розумію?

_____. Це от вам приклад, тобто не тільки закон, а підзаконка, яка повністю блокує, тобто закон не може бути виконаний, він вступає в силу, а підзаконка не готова. Це стосується дуже багатьох законів, це теж треба врахувати, чи виконавча влада готує підзаконні акти.

ГОЛОВУЮЧА. А чи національний координатор аналізує ті речі. Наприклад, якщо ухвалений закон, а далі там на виконання Ukraine Facility, хто далі моніторить, чи моніториться в рамках Ukraine Facility? Закон прийняли, а підзаконки нема, то тоді що? Ми так гордо просто далі продовжуємо говорити: а ми це виконали.

СОБОЛЄВ О.Д. Дивіться, не можна одним інструментом, мені здається, вирішити всі проблеми, які в нас є.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, я питаю, тому, може, нам треба якось інакше це налагодити.

СОБОЛЄВ О.Д. У нас є складні індикатори, які складаються з кількох компонентів, які залінковані один з одним. Наприклад, є направлення полегшення ведення бізнесу в Україні. Потрібно було, наприклад, впровадити дорожню карту. Минулого року зробили. Під неї потрібно виконати якісь заходи з дорожньої карти. Це індикатор на цей рік. І одні з

законів, про які ми сьогодні говорили, вони в цій дорожній карті. Тобто і в нас є такі співставні індикатори, яких там 3-4 їх іде, і ми тоді трекаємо, що відбувається після дорожніх карт, або впровадження закону, або якісь ІТ-системи на впровадження закону. Такі є речі. Ті інші, які не вписані, наша головна задача, щоб те, що було вписано в індикатор, ті умови, вони не змінювались. То ми намагаємося оце трекати.

ГОЛОВУЮЧА. Де-факто це означає, я думаю, що тут якраз парламентських контроль і зокрема там профільних комітетів. Я думаю, напевно, це той інструмент, який міг би давати якесь більше...

_____. Пані Іванно, це не інструмент, тому що, дійсно, була визнана робота Міносвіти незадовільною комітетом. І на виході, сьогодні травень місяць, і підзаконка не готова. Так, як я, наприклад, ходжу ногами по землі, їжджу в ці садочки, нічого не змінилося.

Люди обурені і просто йдуть. Ми будемо мати величезну проблему і молодь вже не заходить в дошкілля. Тому от ми, тобто комітет, визнав незадовільною роботу, а на виході все одно підзаконка, тобто не готова. Потрібен більший ще якийсь контроль цих індикаторів і вимог ЄС. Тому що закон хороший, а на виході ситуація дуже погана в системі.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що, колеги, це серйозна задача стосовно подумати... того, що а як ті... як з боку парламенту стимулювати, причому це не мусить бути з нашого комітету, але... чи суто з нашого комітету стимулювати цю відповідальність міністерств і відомств за виконання чи невиконання, вже реалізацію тих ухвалених рішень Верховною Радою України. То, я думаю, набагато ширша дискусія насправді.

Але я правильно розумію, що у нас на рівні заступника міністра немає присутніх Міністерства освіти і науки?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Я не можу зрозуміти. Це хтось мені відповідає чи...

СОФІЄНКО А.П. Так-так, добрий день. Анастасія Софієнко, Міністерство освіти і науки... *(Не чути)* стратегічного планування.

ГОЛОВУЮЧА. А заступники міністрів всі зайняті, так?

СОФІЄНКО А.П. Пробачте. Так, нема.

ГОЛОВУЮЧА. Вас дуже просто погано чути. Правильно я розумію, це ж не тільки мені переривається зв'язок. Я не думаю, що ви зараз, пані Анастасія, зможете нам дати предметну якусь відповідь.

Але я думаю, що якраз оце одне з тих питань, яке ми могли би включити в перелік звернень до конкретного урядовця стосовно того, а як далі після виконання індикатора Верховною Радою України, як ми забезпечуємо... як... Може, до Шмигала просто звернення таке, звернутися, як уряд забезпечує подальшу реалізацію цих законопроектів, які були ухвалені на виконання плану Ukraine Facility Верховною Радою України.

Мені видається, що якийсь такий...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Це по всіх індикаторах, так, тобто це не тільки МОН стосується.

_____. Дуже багато інституцій і ЦОВВів, які просто завалюють... *(Не чути)* наприклад, там, ринок сертифікованих спеціалістів упав, тобто нічого не можна оцінити, бо вони... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що можна задати питання, таким чином сформулювати Прем'єр-міністру, що хто є відповідальним, там, органом і так далі, хто зводить це до купи, як виконується...

_____. *(Не чути)* Що ми сперечаємося, Міністерство юстиції – це міністерство, яке реєструє всі нормативно-правові акти всіх міністерств. Єдине.

_____. Ще секретаріати.

_____. Ні, ні, ні.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що давайте ми задамо питання Прем'єр-міністру, хто на виконання законів, які були ухвалені в рамках Ukraine Facility, моніторить виконання, підготовку підзаконних актів і реалізацію тих законів, які стали законами. Правильно?

_____. Вся нормативка юстується, так званий процес, відповідно Міністерство юстиції, тобто тут якщо маємо очевидну...

_____. Але вони ж не відповідальні за підготовку профільними міністерствами.

_____. Звичайно.

_____. Кожен міністр сам персонально відповідає за виконання законодавства.

_____. Вони тільки в реєстр можуть вводити.

_____. Звичайно. Тому я поки що не розумію як сформулювати

ГОЛОВУЮЧА. Мін'юст нам просто може надати інформацію, скільки зайшло на юстування тих чи інших документів, але я не думаю, що Мін'юст, вибачте, є відповідальним за те, що наскільки МОН підготував чи не підготував підзаконку. Мін'юст не може бути відповідальним за підзаконку. Можливо, це сам Прем'єр-міністр, сам несе цю... контроль, реалізовує і виконує.

Я думаю, що ми маємо це задати питання, що це є необхідно – запровадити додатковий контроль за цими речами. Як пропозицію, можливо, це може бути у формі пропозиції.

Може бути у формі пропозиції, колеги? Це я до членів комітету?

_____. Пропозиція? Так.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ні, в тому-то і питання, що в Плані... Правильно ми розуміємо, що в Плані України записано, Олексію, ухвалення законопроекту, і нікого не цікавить чи він втілюється в життя після того, правильно? Це тільки нас має цікавити.

_____. Європарламентарі, пам'ятаєте, Геллер теж про це говорив, Міхаель, помніть, вони про це говорять теж постійно. От Європарламент, депутати кажуть: а як ви виконуєте це в дійсності, підзаконку.

_____. Дивіться, є різні...

_____. Тобто це питання постане обов'язково.

СОБОЛЄВ О.Д. Є різні індикатори, є індикатори, де закон і підзаконка потрібна, як наприклад 8222, тобто там потрібен весь комплекс до рішень Кабміну прийняти для того, щоб його зарахували, і так роблять. Тобто, а далі впровадження нормативки, якщо не виконують постанови Кабміну за результатами голосування законів, я не знаю, точно є якийсь орган в Україні, який за цим слідкує. Ні?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, нема. Нема такого органу і тому я думаю, що колеги, я думаю, що одним з наших, з елементів нашого рішення має бути звернення до Прем'єр-міністра України стосовно запровадження жорсткого контролю за підготовкою підзаконних актів і відповідно дій на виконання тих чи інших законів, які ухвалені в рамках Ukraine Facility Верховною Радою України.

Добре? Ми таке, якщо ви не заперечуєте, це я вже до членів комітету, що ми такого типу речі дамо.

Будь ласка, пане Валентине.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Тоді більш професійніше пропоную.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Спочатку зробити запит на міністерку юстиції, скільки нормативно-правових актів зареєстровано центральними органами виконавчої влади на виконання якраз плану Ukraine Facility, тобто реалізація тих законів і актів, які були ухвалені Верховною Радою. А друга частина так як ви запропонували.

ГОЛОВУЮЧА. Я просто... Може, якщо ми будемо питати кількісно, скільки, це, напевно, неправильна постановка питання. Тобто чи... Я думаю, що тут редакційно нам треба буде відпрацювати це разом із секретаріатом, тому що якщо ми будемо говорити просто про кількість, то нам скажуть: тисяча і один, і це нам нічого не скаже: чи це забезпечує виконання закону, чи ні. Нам треба буде подумати як це правильно сформулювати. Тобто, що було ухвалено і, власне кажучи, хто контролює, і запровадження системи контролю саме за законопроектами, які стали законами в рамках Ukraine Facility. Окей? Тобто таке ми додаємо до нашого проекту рішення.

Ви, пане Олексію, щось хотіли ще додати чи... Ні, мені здалося.

Окей, колеги, чи НКРЕ..., чи, можливо, Держгеонадра хотіли би нас трохи поінформувати. А в ответ тишина.

ЛОГВИНЕНКО О.В. Доброго дня. Якщо дозволите, НКЦПРФ.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ЛОГВИНЕНКО О.В. Директор департаменту стратегічного розвитку. Хочу поінформувати і надати більш детальну інформацію про виконання індикатору, який у нас запланований на II квартал цього року. Це впровадження дорожньої карти відокремлення надбавки ВДЄ від тарифу на передачу. Насправді я хочу сказати, що така дорожня карта вже була розроблена Регулятором в дуже тісній співпраці з європейською стороною з секретаріатом енергетичного співтовариства. Ми погодили проєкт такої дорожньої карти і зараз він знаходиться на розгляді уряду. 15 квітня він був наданий відповідно до процедури як акт для прийняття Кабінету Міністрів України. Тому що насправді ця дорожня карта вона передбачає такий дуже широкий об'єм робіт і залучення багатьох міністерств і відомств. Тому це все-таки рівень акта, який має прийняти Кабінет Міністрів. І, власне кажучи,

ми дуже сподіваємось, що уряд найближчим часом це розгляне і затвердить. Тому тут у нас сподівання більше на уряд, скажемо так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Олена. Дякую.

Колеги, давайте так, члени комітету чи запрошені народні депутати, чи є якісь коментарі на даному етапі чи пропозиції? Я не бачу піднятих рук, окрім Романа Вибрановського, теж представник громадянського суспільства.

Будь ласка, пане Романе, вам слово. І ми будемо зараз підводити підсумок в сьогоднішньому обговоренні.

ВИБРАНОВСЬКИЙ Р. Дякую, пані головуюча.

Я хотів би трошки додати до попередньої дискусії з приводу оцінки ефективності Ukraine Facility, тому що наша робота над аналізом цього інструменту показує, що є сенс повернутися до базового запитання мети Ukraine Facility, а вона ж насправді не тільки в утриманні макрофінансової допомоги від Європейського Союзу, а посилення економічного зростання та створення стійких проєктів, в тому числі в регіонах. І якщо оцінювати з цієї точки зору, то, по-перше, ми зможемо утримати значно більшу увагу з боку Європейської комісії і європейських партнерів, тому що наша робота над аналізом того, як дивляться на виконання Ukraine Facility з боку Європейського Союзу і показує, що нас запитують не тільки і не стільки про виконання тих чи інших пунктів, бо вони є інструментом для досягнення створення нових можливостей.

Особливо важливо це зважаючи на, тут пан Олексій Соболев згадував, що Ukraine Plan ухвалювався уже достатньо давно, у нас дуже сильно час зараз біжить. І з того часу Європейський Союз уже ухвалив рішення про збільшення стратегічної автономності для того, щоби шукати зменшення залежностей в тих чи інших продуктах. Для того, щоби знаходити спільні з іншими країнами, в тому числі і з Україною, я думаю найперше з Україною, можливості для економічного зростання.

І ми бачимо такі можливості в енергетиці для того, щоби збільшувати кількість "зеленої" енергетики, відновлювальної енергетики, яка зменшує залежність від газу, чи то від Росії, чи то від Сполучених Штатів. Ми бачимо такі можливості у вбудовуванні українського бізнесу в Програму *(нерозбірливо)* 2030, коли військово-промисловий комплекс, а також товари подвійного використання, можуть бути частиною економічного зростання.

Ми бачимо такий інтерес навіть в агропромисловому комплексі, де ми можемо не конкурувати з європейцями, а створювати ті продукти які, вони залежать від інших країн, від яких не хочуть залежати. І власне Ukraine Facility інструмент може бути інструментом для того, щоби досягати цього.

І мені здається, що якщо ми таким чином підійдемо і якщо ми використаємо не дуже використаний поки що потенціал приватного бізнесу і потенціал громад, які можуть працювати над створенням таких проектів. То ті питання, які ми сьогодні обговорюємо, проблемні питання виконання, будуть значно легшими, тому що всі залучені гравці і громади, і політики, і ті хто в Україні відповідальні за впровадження тих чи інших рішень, також будуть розуміти навіщо, що ми працюємо над тим, щоби збільшувати можливості і збільшувати той потенціал співпраці, який є.

І мені здається, що там Соболев дуже правильно і я дуже тішуся, що він згадав про можливість оновлення Ukraine Plan. І мені здається, що для того, щоби пришвидшити його виконання, мені йти можливо контрінтуїтивно, але збільшити амбітність і поставити основними ті рішення, які відкриють дорогу до конкретних проектів і саме тоді стане зрозуміло, що, наприклад, питання, які сьогодні гаряче обговорювались з приводу тарифів, є тільки інструментом для того, щоб залучити інвестиції.

Так само, як можна залучити зовнішні інвестиції в оновлення водоканалів, що є великою проблемою. Тому що нагадую, що Ukraine Facility інструмент інвестиційний не є максимальною кількістю грошей, які Україна може залучити. Вони тільки проторюють дорогу для приватних інвестицій, яких може бути в 3-4 рази більше, ніж поки що здається.

Тому, якщо ми будемо більш амбітними і зможемо проговорювати це з точки зору конкретних можливостей, які відкриваються, то питання проблемні насправді стануть менш важливими і значно швидше проговорюються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романе.

Я думаю, що тут якраз вимальовується певною мірою необхідність, як на мене, і це я би пропонувала теж долучити до нашого потенційного проекту рішення, колеги, пропонувати уряду долучити до розмови про оновлення Ukraine Facility, як громадські організації так і, можливо, там Верховну Раду України. Мені здається, що це складний процес, я розумію, але має бути якась позиція урядова напрацьована. Але мені здається, що деякі речі, які тут звучать зараз з боку представників громадських організацій якраз могли би тільки посилити цю позицію уряду і дали би можливість далі працювати в координації просування необхідності пріоритетів в рамках Ukraine Facility.

Колеги, я бачу, що піднято руку від представників АРМА, не бачу хто. І це буде, напевно, буде останній на даний момент коментар. Я думаю, що всі, давайте так, буду дипломатично, з цікавістю спостерігають за боротьбою АРМА проти законопроекту, який на сьогодні підготовлений до другого читання і готовий до розгляду у Верховній Раді України, який ніби підтримується, також ми бачили позицію країн "Великої сімки". Але я так розумію, що АРМА має якусь іншу позицію, будь ласка, дуже коротко прошу сформулювати і ми будемо завершувати.

Пане Олексію, вам дуже дякую, що ви долучилися. Будь ласка.

КАТАМАДЗЕ Г.ІІІ. Шановна Іванно Орестівно, дякую. Доброго дня всім.

Дуже коротко. Насправді, ви знаєте, багато сьогодні говорили про те, що два роки пройшло після того, як був прийнятий Facility Plan, і вимоги, які були тоді до АРМА, за ці два роки ми просто, ну, радикально, кардинально змінили діяльність інституції. І, до речі, хочу сказати, що був підготовлений абсолютно збалансований урядовий законопроект 12374, який не викликав ніяких питань не тільки у АРМА, а і взагалі і у суспільства, в уряду, в урядових інституцій.

Ну, на жаль, його ускладнили законопроектом 12374-д, до якого є не тільки у АРМА, шановна Іванно Орестівно, є зауваження ваших колег із Головного науково-експертного управління і Головного управління юридичного Апарату Верховної Ради, і Офісу Генерального прокурора, САП, Міністерства культури, і, що дуже важливо, Міністерства фінансів. Міністерство фінансів навіть написало, що прийняття в такому вигляді закону просто розбалансиє бюджет і не відповідає пункту 32 Меморандуму з Міжнародним валютним фондом від 11 грудня минулого року.

Тому наша пропозиція. Ми розуміємо, що в першому читанні він прийнятий, зараз готується до другого читання. Наша все ж таки пропозиція сьогодні теж звучала, ви говорили, Іванно Орестівно, про те, що... з іншого питання, але що можна прийняти щось, а потім треба виконувати. Так виконувати потрібно буде нам. І питання, які є в законопроекті 12374 з точки зору управління активами, там є дуже багато питань, і просто вони суперечать законодавству, в тому числі і законодавству – Кримінально-процесуальному кодексу України.

Є нещодавно зареєстрований законопроект, ініційований Президентом країни 08.05.2025 року, який частково знімає питання з управління. Наша пропозиція повернутися все ж таки до урядового законопроекту, питання управління винести із закону і, до речі, немає вимог Європейської комісії, що в законі обов'язково повинен бути порядок управління. А порядок управління вирішили на рівні підзаконних нормативних актів відповідною постановою Кабінету Міністрів України. Така наша пропозиція.

Дякую. І на останнє. Немає ніякої боротьби, ми розуміємо, що країна потребує зараз вливань фінансових, і ми готові активно співпрацювати. Але ще раз, 12374-д виконувати потім буде неможливо. Дякую. Дякую за надану можливість висловити позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Гріголе.

Якраз шкодую, уже пан Олексій давно попередив, що він мав уже йти. Але чи, пане Олексію, навздогін, чи є у нас взагалі від ЄК якась... від Європейської комісії якась інформація стосовно оцінки того законопроекту по АРМА? Є чи немає? Якщо є...

СОБОЛЄВ О.Д. Ми надавали на якусь версію законопроекту погодження Єврокомісії, що ця версія враховує все, що необхідно виконати в індикаторі. В індикаторі чітко написано три позиції, які необхідно виконати. Тому просто потрібно це зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я не дуже зрозуміла, якщо... Ви зрозуміли?

КАТАМАДЗЕ Г.Ш. Про які саме індикатори іде мова? Тому що якщо, наприклад...

ГОЛОВУЮЧА. Ми якраз це будемо пробувати далі вияснити. На жаль, ми, дійсно, там затрималися і пан Олексій уже давно попередив, що він мав йти вже і завершити свою участь у нашому засіданні. Але я думаю, що це якраз для нас питання по АРМА, а що саме отримали від ЄК і які саме показники є частиною тих вимог. Тому що тут є багато оцих якраз домислів і маніпуляцій, коли хтось вважає, що це стосується тільки одного елементу, хтось вважає, що це стосується іншого елемента, чи там третього елемента, а

правда десь у документах. Тому нам треба знайти саме посилання на ці документи.

Ми спробуємо з'ясувати, пане Гріголе, очевидно, так само повернемося і до АРМА з відповіддю.

Ще в мене одне дуже коротке питання до представників Держаудитслужби. Ви всі свої звіти моніторингові, ви їх робите в якійсь непублічній формі, правильно? Чи ми їх просто випадково не змогли знайти? Це просто до тих проектів рішення, які ми там з колегами напрацювали, що ми хотіли би наполягати на тому, що вони мають бути публічні.

МАРУШЕВСЬКИЙ В.Г. Дякую за запитання. Відповідно до постанови ми маємо передавати ці звіти національному координатору, він є розпорядником цих звітів. Тому на сьогоднішній момент національним координатор – Міністерство фінансів. Ми їх не публікуємо на сайтах, передаємо за запитом європейцям також.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що ми можемо звернутися, тоді просто так сформулювати за таким чином до тих напрацювань, які були розіслані вам, колеги... Розглянути можливість звернутися до уряду України з проханням доручити Державній аудиторській службі, тут написано – як національному контролеру готувати на щоквартальній основі публічні звіти з метою запобігання... розглянути можливість і таку. Мені здається, що публічні звіти були би доречними. Ну це одна з тих пропозицій, яка у вас є в проекті рішення.

Дякую за роз'яснення.

Колеги, я хотіла подякувати всім, хто приділив нам сьогодні таку кількість вашого часу. Вибачте, якщо до когось не звернулися із запитаннями, чи не уточнили всі речі, які хотілося б, може, уточнити. Але мені видається, що ми багато чого з'ясували і дізналися, і розуміємо, що нам є над чим попрацювати для того, щоби вдосконалити взагалі цю як взаємодію

між нами і міністерствами, так і виконання всього того плану України в подальшому, і в тому числі його оновлення. Тому що, якщо є зараз можливість дійсно там донести до оновлення цього плану в такому ключі, яка дасть нам реальну зміну в країні, то мені видається, що це ті речі, які потрібно максимально використати, в тому числі із залученням громадських організацій.

Колеги, члени комітету у мене є пропозиція, я пропоную за основу прийняти наш цей проект рішення, да, який був. От і тоді на основі цієї всієї дискусії попросити секретаріат доопрацювати з пропозиціями, які звучали і тоді вже в цілому прийmemo її. Да.

Тоді я ставлю за основу той проект рішення Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу за підсумками засідання комітету в рамках контрольної функції комітету щодо реалізації інструменту Ukraine Facility та імплементації Плану України в рамках цього інструменту, який був розісланий.

Хто за те, щоб ухвалити за основу ті пропозиції, які були розіслані, прошу голосувати.

Хто – за, прошу висловлюватися.

Ми всі одностайно з присутніх: Любота, Наливайченко, Вінтоняк, Галайчук, Климпуш-Цинцадзе – за. Будь ласка. І ще пані Марія Мезенцева теж за.

Дуже дякую, колеги, порядок денний вичерпаний. Ми попрошу секретаріат доопрацювати тоді на основі протоколу ... на основі, вибачте, цього обговорення пропозиції до проекту рішення і тоді ми на наступному засіданні його розглянемо вже в остаточному вигляді.

Дякую всім, хто долучався онлайн.